

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра архітектури та будівництва

на правах рукопису

Катеринчук Юлія Володимирівна

УДК 728.31

Реконструкція рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича
в Івано-Франківську

Спеціальність 191 – «Архітектура та містобудування»

Кваліфікаційна робота на здобуття кваліфікації магістр

Науковий керівник:

викладач Гончарик Р.П.

Івано-Франківськ – 2026

ЗВО «Університет Короля Данила»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

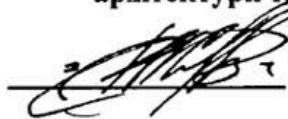
Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 191 «Архітектура та містобудування»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

архітектури та будівництва

 Р.М. ЖИРАК

«23» лютого 2026 року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТЦІ

Катеринчук Юлії Володимирівні

1. Тема роботи: «Реконструкція рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську».

Керівник роботи: Гончарик Роман Петрович.

Затверджені наказом вищого навчального закладу від 27. 08. 2026 року № 77/с.

2. Термін подання студентом роботи: 10.02.2026 року.

3. Зміст кваліфікаційної роботи (перелік питань, які потрібно розробити):

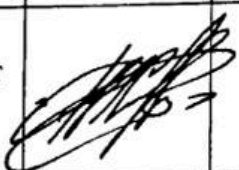

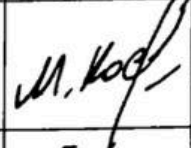
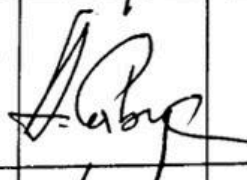
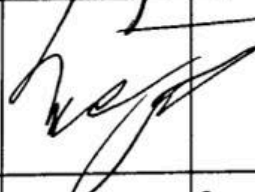

- Вступ, а саме: актуальність, мета роботи, завдання, предмет і об'єкт дослідження, методи дослідження, наукова новизна, практичне значення роботи;
- Розділ I. **АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД:** 1.1. Рекреаційні простори в урбанізованому середовищі: поняття, класифікація та етапи розвитку; 1.2. Принципи та закономірності архітектурно-ландшафтної організації міських парків; 1.3. Сучасні підходи та практики реконструкції міських рекреаційних зон в Україні й світі.
- Розділ II. **ДОСЛІДНИЦЬКО-ПЕРЕДПРОЄКТНА ЧАСТИНА:** 2.1 Нормативно-методична база проектування та реконструкції рекреаційних територій; 2.2. Реконструкція в містобудуванні: основні засоби принципи та підходи; 2.3. Детальний аналіз існуючого стану парку ім. Гната Хоткевича у м. Івано-Франківську; 2.4. Підготовчі передпроектні заходи: інженерно-геодезичні вишукування, обстеження території, збір вихідної інформації; 2.5. Формування концептуальної моделі реконструкції рекреаційної зони.
- Розділ III. **ПРОЄКТНА ЧАСТИНА:** 3.1. Обґрунтування просторово-планувального рішення та композиційної структури парку; 3.2. Конструктивні рішення елементів середовища та малих архітектурних форм; 3.3. Інженерні мережі: система водовідведення, освітлення, комунікації інфраструктури; 3.4. Принципи інклюзивності та універсального дизайну для забезпечення доступності території; 3.5. Комплекс благоустрою та озеленення: ландшафтні рішення, функціональне зонування, екологічні аспекти.
- Розділ IV. **ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ:** 4.1. Основи охорони праці під час виконання робіт з реконструкції ландшафтних територій; 4.2. Заходи цивільного захисту населення на

територіях масового перебування людей; 4.3. Пожежна безпека у природному середовищі та при експлуатації рекреаційного парку.

● **ВИСНОВКИ.**

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень): генеральний план, ситуаційна схема, візуалізація.

6. Консультанти розділів роботи:

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
Вступ	Жирак Р.М. доктор філософії, доцент кафедри архітектури та будівництва		
Розділ I. Аналітичний огляд	Жирак Р.М. доктор філософії, доцент кафедри архітектури та будівництва		
Розділ II. Передпроектна частина	Косьмій М.М. доктор архітектури, професор		
Розділ III. Проектна частина	Савчук А.І. доктор філософії, доцент кафедри архітектури та будівництва		
Розділ V. Охорона праці та цивільний захист	Касіянчук В.Д. К.т.н., професор кафедри архітектури та будівництва		
Висновки. Нормоконтроль	Жирак Р.М. доктор філософії, доцент кафедри архітектури та будівництва		

7. Дата видачі завдання: 03 вересня 2025 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1.	Вступ	03.09.2025 р. – 15.09.2025 р.	
2.	Розділ I. Аналітичний огляд	16.09.2025 р. – 09.10.2025 р.	
3.	Розділ II. Дослідницько-передпроектна частина	10.10.2025 р. – 05.11.2025 р.	
4.	Розділ III. Проектна частина	06.11.2025 р. – 19.01.2026 р.	
5.	Розділ IV. Охорона праці. Висновки	20.01.2026 р. – 21.01.2026 р.	
6.	Оформлення роботи та підготовка до захисту	22.01.2026 р. – 10.01.2026 р.	

Студентка **Катеринчук Ю.В.**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи **Гончарик Р.П.**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Метою дослідження магістерської роботи є розроблення проєкту реконструкції рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську, що передбачає поліпшення естетичного вигляду території, формування додаткових зон відпочинку для дітей та дорослих, підвищення доступності парку для людей з обмеженими можливостями (зокрема, шляхом створення інклюзивних тренувальних майданчиків), а також насаджень нових дерев.

В першому розділі розглянуто рекреаційні простори в урбанізованому середовищі: поняття, класифікація та етапи розвитку. Наше життя у містах постійно змінюється, і старі підходи до того, як будувати житлові райони, вже не працюють. Через те, що міста стають дедалі тіснішими, вільного місця майже не залишається, а природа навколо починає занепадати. У таких умовах парки та сквери перестають бути просто «додатком» до будинків.

В другому розділі розглянуто нормативно-методична база проєктування та реконструкції рекреаційних територій. Процес проєктування та комплексної реконструкції міських парків — це складне завдання, яке неможливо реалізувати без опори на розгалужену нормативну базу.

Третій розділ представляє обґрунтування просторово-планувального рішення та композиційної структури парку. Планувальна модель парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську розроблена на основі передпроектного аналізу та сучасних стандартів ландшафтної архітектури. Головна ідея проєкту — перетворити хаотичну територію на впорядковане місце відпочинку.

В четвертому розділі розглянуто основи охорони праці під час виконання робіт з реконструкції ландшафтних територій. Охорона праці під час реконструкції парку імені Гната Хоткевича є пріоритетним завданням,

оскільки роботи ведуться в умовах уже сформованого міського середовища. Специфіка об'єкта полягає у щільному сусідстві з житловими будинками, наявності старих інженерних мереж та великої кількості існуючих дерев, які потрібно зберегти.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: РОЗРОБЛЕННЯ ПРОЄКТУ РЕКОНСТРУКЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ ЗОНИ ПАРКУ ІМЕНІ ГНАТА ХОТКЕВИЧА, РЕКРЕАЦІЙНІ ПРОСТОРИ В УРБАНІЗОВАНОМУ СЕРЕДОВИЩІ, ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ.

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ ТА СКОРОЧЕНЬ

ДБН - Державно Будівельні Норми

ГБН – Галузеві Будівельні Норми

ДСТУ – Державні Стандарти України

НАПБ – нормативні акти пожежної безпеки

ДСП – державні санітарні правила

БНіП – будівельні норми і правила

ЄС – Європейський Союз

ЗУ – закон України

Н/С – навколишнє середовище

ПТБ – правила техніки безпеки

ТЕП – техніко-економічні показники

ВСТУП

Актуальність теми: процеси сучасної урбанізації диктують нові вимоги до міського середовища: сьогодні це не просто забудова, а простір, що має бути комфортним, безпечним та екологічно збалансованим. Рекреаційні зони є критично важливим елементом міської інфраструктури, що забезпечують фізичне та ментальне відновлення жителів, а також підтримують біорізноманіття в умовах щільної забудови.

Івано-Франківськ зараз активно розбудовується, але про оновлення парків та скверів часто забувають. Яскравий приклад — парк імені Гната Хоткевича. Раніше цей район не вважали важливим місцем для відпочинку в планах міста, тому територія поступово занепадала. Зараз навколо дуже швидко зводять нові багатоповерхівки, людей у районі стає все більше, а от вийти на прогулянку їм фактично нікуди.

Як на мене, парк це місце спокою та відпочинку. Місце, куди люди можуть прийти й подихати свіжим повітря, забути про телефон, і просто провести час на природі. Розглядаючи район Гната Хоткевича в Івано Франківську, де будують знову багатоповерхівки, можна зробити висновок, що люди потребують зони відпочинку.

Відсутність сучасного освітлення, зношеність пішохідних сполучень, немає активностей для людей старшого віку та ігнорування принципів універсального дизайну роблять парк недоступним для маломобільних груп населення. Реконструкція об'єкта є необхідним кроком не лише для покращення естетики міста, а й для створення інклюзивного, безпечного та соціально активного середовища.

Також в час війни важливо, щоб для людей було розташоване

укриття поблизу будинку, адже найближе на вулиці Івасюка. Згідно з цим, не всі готові йти так далеко, і не знати чи варто, чи встигнеш. Тому розробляючи проєкт для парку імені Гната Хоткевича ми хочемо створити хороше укриття, де буде поміщатися багато людей та все буде для їхнього комфорту.

Мета магістерської роботи: розроблення проєкту реконструкції рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську, що передбачає поліпшення естетичного вигляду території, формування додаткових зон відпочинку для дітей та дорослих, підвищення доступності парку для людей з обмеженими можливостями (зокрема, шляхом створення інклюзивних тренувальних майданчиків), а також насаджень нових дерев.

Для досягнення поставленої мети необхідним є реалізація наступних завдань:

- проаналізувати сучасний стан рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича, включаючи зелені насадження, інфраструктуру, функціональні зони та рівень доступності території;
- визначити основні проблеми та недоліки наявного благоустрою парку, зокрема стан хворих та аварійно небезпечних дерев;
- провести оцінку потреб різних груп користувачів — дітей, дорослих, літніх людей, а також маломобільних груп та інших соціальних категорій;
- сформулювати концепцію реконструкції парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську на основі аналізу існуючих методів та обрати найбільш ефективні та доцільні з них;
- з'ясувати особливості реконструкції парку відповідно до чинної

нормативно-правової документації на проведення такого виду робіт;

- сформувати висновки та рекомендації щодо подальшого розвитку та підтримки рекреаційної зони парку.

Об'єктом дослідження: парк імені Гната Хоткевича в Івано Франківську.

Предметом дослідження принципи, методи, проєктні рішення, пошук та розробка сучасних архітектурно-містобудівних, функціональних та естетичних рішень при реконструкції парку імені Гната Хоткевича в Івано Франківську з метою створення максимально комфортного міського середовища.

Методи дослідження: аналіз актуальної наукової літератури за темою дослідження, польові обстеження та інвентаризація зелених насаджень, узагальнення отриманої нами інформації, порівняння та абстракції, метод комп'ютерного моделювання при розробці проєкту реконструкції рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську.

Практичне значення магістерської роботи полягає в тому, що результати дослідження можуть бути використані при проєктуванні та реконструкції рекреаційних паркових територій із багатофункціональним зонуванням. Запропоноване планувальне рішення передбачає збереження та покращення існуючого майданчика для вигулу собак, доповнене озером, сформованим за рахунок дощової каналізації. Над майданчиком розміщуватиметься всесезонна оранжерея, а прилеглі території озеленюються деревними насадженнями. Також варто зазначити, що оранжерея буде нести важливу економічну онову в парку імені Гната Хоткевича. Ліворуч від неї буде простір для відпочинку та зона зі стінами для графіті. Біля озера передбачено амфітеатр, у верхній лівій частині парку — дитячий

майданчик, а над ним — штучне поле та спортивний майданчик для активного дозвілля. Також планується розміщення кав'ярень.

Структура дослідження. Кваліфікаційна робота складається із графічної частини та пояснювальної записки, яка включає вступ, чотири розділи, загальні висновки, список використаних джерел, що нараховує 45 найменувань та додатки. Загальний обсяг пояснюючої записки до кваліфікаційної роботи становить 75 сторінок.

РОЗДІЛ I. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

1.1. Рекреаційні простори в урбанізованому середовищі: поняття, класифікація та етапи розвитку.

Наше життя у містах постійно змінюється, і старі підходи до того, як будувати житлові райони, вже не працюють. Через те, що міста стають дедалі тіснішими, вільного місця майже не залишається, а природа навколо починає занепадати. У таких умовах парки та сквери перестають бути просто «додатком» до будинків. Сьогодні це найважливіші місця в місті, які допомагають хоч трохи зменшити шкідливий вплив міського середовища на людей. Саме в таких зонах відпочинку мешканці можуть по-справжньому розслабитися, зняти стрес і відновити свої сили після робочого дня.

Відновлення людини в місті — це не просто відпочинок, а складний процес повернення фізичних та психологічних сил, які ми щодня витрачаємо у швидкому темпі мегаполіса. Щоб цей процес працював, потрібно не просто висадити дерева, а спроектувати продумані зони зі зручними доріжками та гарним ландшафтом. Як зазначає теоретик урбаністики Ян Гейл: «Місто, яке добре функціонує, — це місто, де люди проводять час на відкритому просторі не тому, що їм потрібно кудись іти, а тому, що це приносить їм задоволення»

[4]. Тому сучасне рекреаційне середовище — це поєднання природи, архітектури та соціальних можливостей.

З погляду містобудування, великі парки працюють як своєрідний баланс між бетонною забудовою та природою. Вони створюють у щільному місті необхідні «паузи», де очі можуть відпочити від висоток, а люди — психологічно розвантажитися. Окрім того, що це просто красиво, такі території працюють як справжні природні фільтри. Рослини допомагають збити літню спеку, роблять повітря більш вологим і стають щитом від міського шуму та пилу. Якщо парк спланований правильно, він стає основою для того, щоб життя в місті було комфортним.

Зони відпочинку мають величезне значення і для спілкування. У сучасному ритмі, де сусіди часто навіть не знають одне одного, саме парки стають місцями зустрічей. Це простір для прогулянок з сім'єю чи свят з друзями. Ми заклали в проєкт ідею, щоб кожен знайшов собі заняття: від дитячих ігор до виступів в амфітеатрі. Важливим акцентом стало створення зон для людей з інвалідністю, що робить парк відкритим для всіх.

У містобудуванні такі зони зазвичай розділяють за тим, наскільки вони великі та як далеко до них іти. Це можуть бути зовсім маленькі «кишенькові» парки біля дому, куди можна вийти на 10 хвилин, або ж величезні загальноміські лісопарки. Також вони відрізняються рівнем впорядкованості: від максимально диких територій з мінімумом втручання до сучасних ландшафтних парків зі складною інфраструктурою, освітленням та мережею комунікацій. На мою думку, міські парки є найбільш комплексною формою відпочинку. Вони поєднують у собі все: живу природу, архітектурні елементи та різні функціональні зони. Саме вони формують так

званий «зелений каркас» міста.

Історія появи парків завжди залежала від того, як розвивалися міста. На ранніх етапах зелені зони були закритими садами біля палаців чи монастирів. Вони підкреслювали статус власника і були недоступні для звичайних людей. Але згодом, коли міста почали стрімко розростатися, стало зрозуміло, що мешканцям не вистачає місця для відпочинку. Справжній перелом стався в епоху індустріалізації. Коли міста «обросли» заводами, умови для життя стали важкими через брудне повітря. Тоді прийшло розуміння, що місту потрібні «легені» — спеціальні зони для оздоровлення людей.

Сьогодні ж підхід змінився у бік сталого розвитку. Тепер головне — це потреби людини та екологія. Парки більше не розглядаються окремо — вони є частиною щоденного життя мешканців. Під час проектування ми робимо акцент на інклюзивності та стійкості до змін клімату. Важливо не просто «закотувати все в бетон», а зберегти дерева та підкреслювати особливості місцевості.

У містах, де кожен метр уже зайнятий, створити новий парк з нуля дуже важко. Тому зараз настільки важливо реконструювати те, що вже є. Реконструкція — це шанс оновити розбиті доріжки, змінити освітлення та додати нові функції, яких раніше не було. Це повна адаптація парку під сучасні потреби, яка робить його знову живим та привабливим місцем для громади [5].

1.2. Принципи та закономірності архітектурно-ландшафтної організації міських парків.

Облаштування сучасних міських парків — це складний і багатогранний процес. Він включає не лише ландшафтний дизайн, а й

глибоку роботу з функціональним зонуванням, екологією та соціальними потребами громади. Сьогодні парк перестав бути просто «місцем з деревами» — це повноцінна частина міської архітектури, яка формує обличчя всього району чи навіть міста. Грамотно спроектований простір впливає на те, як люди почуваються в місті, та пропонує десятки різних способів проведення часу: від спокійного відпочинку до активних подій. Тому архітектурна організація парків завжди має бути системною, де природні ресурси території гармонійно поєднуються з новими інженерними та архітектурними рішеннями.

Головним принципом тут є цілісність. Ми сприймаємо парк як єдиний організм, де все — від нахилу рельєфу та водойм до лавок і ліхтарів — підпорядковане одній ідеї. У хорошому парку не має бути випадкових елементів: кожна доріжка чи галявина повинна мати своє призначення. Це допомагає створити гармонійний простір, де людина відчуває спокій і порядок.

Важливо також правильно розділити територію на зони, але при цьому зберегти її єдність. Сучасний підхід передбачає створення місць для активного руху, дитячих ігор, спорту та спокійних прогулянок. Проте замість жорстких парканів ми використовуємо «м'які» переходи — наприклад, живу огорожу чи зміну покриття доріжок. Це дозволяє уникнути конфліктів між гамірними компаніями та тими, хто хоче побути наодинці з природою.

В основі планування лежить чіткий каркас із головних та другорядних алей. Центральні площі або великі галявини стають «ядрами» парку, навколо яких будується вся інша мережа просторів. Така структура допомагає людям легко орієнтуватися навіть без великої кількості вказівників. Крім того, важливо підкреслювати

природні особливості місця: замість того, щоб вирівнювати землю, краще використовувати природні перепади висот чи берегову лінію водою.

Сучасна ландшафтна архітектура відмовляється від радикальних змін природи. Навпаки, ми намагаємося адаптувати свої ідеї під існуючі вікові дерева та природний ландшафт [2]. Такий підхід робить парк не тільки красивим, а й екологічно стійким, здатним до самовідновлення. Важливу роль тут відіграє баланс між відкритими майданчиками, де багато світла, та затіненими алеями, які створюють відчуття захищеності.

Особлива увага сьогодні приділяється «людиноцентричності». Це означає, що парк має бути однаково зручним для всіх: дітей, молоді, пенсіонерів та людей з інвалідністю. Ми створюємо безбар'єрне середовище, де зручні маршрути та місця для відпочинку стимулюють людей більше спілкуватися між собою. Малі архітектурні форми — лави, альтанки, освітлення — не просто виконують свою функцію, а й створюють унікальний стиль парку.

Парк не повинен бути ізольованим островом серед будинків. Його важливо грамотно інтегрувати в систему міських вулиць та транспортних зв'язків. Вхідні групи та візуальні коридори мають запрошувати людей зайти всередину, роблячи парк частиною повсякденного життя міста.

Зрештою, сучасна архітектурна організація парків базується на принципах сталого розвитку. Це використання натуральних матеріалів, збереження біорізноманіття та мінімальне втручання в екосистему. Саме ці правила ми беремо за основу під час реконструкції парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську, щоб створити сучасне та якісне середовище для жителів міста [6].

1.3. Сучасні підходи та практики реконструкції міських рекреаційних зон в Україні та світі.

Сьогодні ми змушені по-новому подивитися на те, яку роль відіграють парки у житті міста. Більшість наших скверів створювалися за старими правилами, які вже давно не відповідають тому, чого люди чекають від сучасного місця для відпочинку [4]. Саме тому відновлення таких локацій зараз — це не просто заміна лавок чи перекладання плитки, а повне перетворення занедбаного простору на живий та активний центр.

Такий підхід допомагає місту розвиватися правильно, а жителям — почуватися комфортніше у своєму районі. Коли ми реконструюємо старі зони, ми робимо їх корисними для всіх: від дітей до людей похилого віку. Це дозволяє природі та сучасній забудові гармонійно існувати поруч, створюючи у місті простір, де дійсно хочеться проводити час [6].

Сьогодні головним у реконструкції парків є принцип «людиноцентричності». Це означає, що ми не просто малюємо гарні схеми, а орієнтуємося на те, як люди реально будуть використовувати цей простір. Парк у такому розумінні — це не просто ділянка з деревами, а живий простір для різних сценаріїв життя: від тихих прогулянок до активних спортивних занять чи міських свят. Головне — зробити його безпечним та зручним для всіх, незалежно від віку чи фізичних можливостей [31].

Світовим зразком такого підходу є знаменитий парк Хай-Лайн у Нью Йорку. Там стару занедбану залізницю на естакаді не знесли, а перетворили на сучасний пішохідний парк, вписаний у щільну забудову міста. Цей простір вдало поєднав природу та соціальне життя, ставши символом того, як можна дати нове життя занедбаній

інфраструктурі (рис. 1.1.3.1).

Рисунок 1.1.3.1

Важливим сучасним підходом до реконструкції міських рекреаційних зон є інтеграція принципів сталого розвитку та екологічної орієнтованості. У світовій практиці це проявляється у збереженні та відновленні природних компонентів, мінімізації антропогенного втручання та використанні природоорієнтованих рішень. Яскравим прикладом є реконструкція парку Мадрид-Ріо в Мадриді, де значна частина транспортної інфраструктури була перенесена під землю, а звільнена територія трансформована у масштабний рекреаційний ландшафт вздовж річки. Проєкт дозволив відновити природні зв'язки міста з водним простором, створити безперервну рекреаційну зону та покращити екологічний стан прилеглих районів (рис. 1.1.3.2).

Рисунок 1.1.3.2

У сучасних практиках реконструкції міських рекреаційних зон займає підхід адаптивного використання територій. Він полягає у переосмисленні застарілих або нефункціональних просторів та наданні їм нового рекреаційного значення. У світовій практиці такий підхід широко застосовується для трансформації промислових зон, залізничних територій та інфраструктурних об'єктів. Прикладом є парк Дуйсбург-Норд у Німеччині, де колишній промисловий комплекс було інтегровано у ландшафтний парк зі збереженням індустриальної спадщини. Така реконструкція дозволила створити унікальний рекреаційний простір, що поєднує історичний контекст із сучасними функціями відпочинку (рис. 1.1.3.3), (рис. 1.1.3.4).

Рисунок 1.1.3.3

Рисунок 1.1.3.4

Реконструкції рекреаційних зон є формуванням багатофункціональних просторів, здатних адаптуватися до різних сценаріїв використання протягом дня та року. У світовій практиці це реалізується через створення гнучких відкритих просторів, що можуть трансформуватися для проведення масових заходів, спортивних активностей або відпочинку. Прикладом є парк Суперкілен у Копенгагені, де поєднання культурних елементів різних країн світу створило унікальний багатофункціональний простір для місцевої

громади (рис. 1.1.3.5).

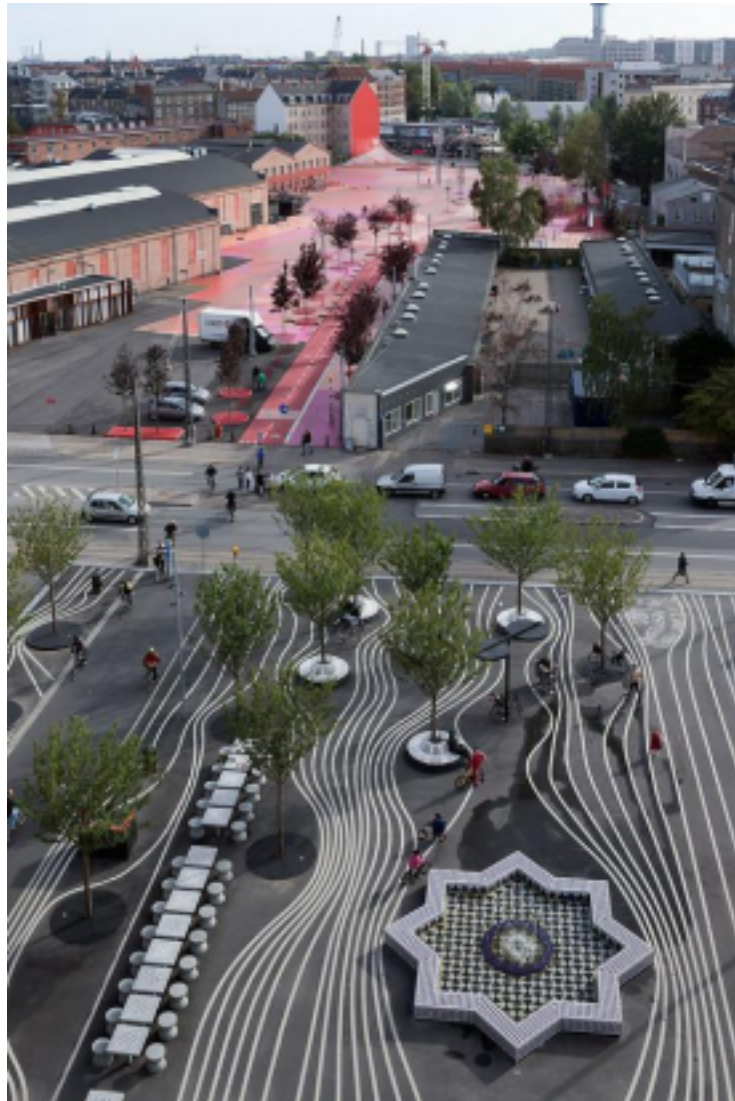

Рисунок 1.1.3.5

В українських містах людиноцентричний підхід поступово впроваджується у процесах реконструкції центральних парків і набережних. Показовим прикладом є реконструкція Стрийського парку у Львові, де збереження історичної планувальної структури було поєднано з оновленням функціонального наповнення та благоустрою. В межах реконструкції було акцентовано увагу на створенні комфортних пішохідних маршрутів, зон відпочинку різного характеру та покращенні доступності простору для жителів і туристів. Такий підхід дозволив не лише зберегти культурну та ландшафтну цінність

території, але й адаптувати парк до сучасних рекреаційних потреб (рис. 1.1.3.6).

Рисунок 1.1.3.6

Світова практика останніх років показує, що успішна реконструкція парку — це завжди пошук балансу між екологічною стійкістю та соціальною активністю. Для нашого проєкту реконструкції парку імені Гната Хоткевича ми проаналізували досвід об'єктів, які мають схожі вихідні дані: наявність водойм, потребу в цілорічному використанні та необхідність інтеграції в щільну житлову забудову.

Світовий досвід: кліматична адаптація та нові типології. Одним із найбільш релевантних для нашого дослідження є досвід парку **Superkilen у Копенгагені**. Він демонструє, як за допомогою дизайну можна об'єднати мешканців різних національностей та вікових груп у межах одного кварталу. Для парку Хоткевича цей приклад є важливим з погляду використання «дизайн-коду» — єдиної

стилістики меблів та освітлення, що «зшиває» розрізнені частини території в один ансамбль.

Рисунок 1.1.3.7

Ще одним прикладом, який ліг в основу нашої ідеї з **оранжереєю**, є досвід **парку «Eden Project» у Великій Британії** (або подібні європейські ботанічні павільйони). Цей підхід доводить, що велика крита споруда в парку може працювати не лише як оранжерея, а й як потужний освітній хаб. У нашому проєкті оранжерея на 1150-1180 відвідувачів стає тим самим «зимовим» центром, який дозволяє парку залишатися активним у будь-яку погоду.

Рисунок 1.1.3.8

Український контекст: ревіталізація та функціональність. В Україні ми орієнтувалися на сучасні проєкти, де вдалося успішно поєднати природний ландшафт із сучасними потребами міста. Зокрема, ми звернули увагу на принципи оновлення **парку «Зелений Гай»** у Дніпрі. Там, як і в нашому випадку, ключовим викликом було складне поєднання рельєфу та необхідність створення доступного середовища. Досвід цього парку у влаштуванні освітлених алей та зон активного відпочинку на складних ділянках був врахований нами під час формування транспортного каркаса парку Хоткевича.

Рисунок 1.1.3.9

Також важливим є досвід **реконструкції прибережних зон у Вінниці або Харкові**, де акцент робився на створенні контактних зон біля води. Наша ідея з ревіталізацією озера та побудовою амфітеатру, що виходить до дзеркала води, спирається на ці практики. Це дозволяє перетворити водойму з декоративного елемента на активну частину громадського життя.

Синтез рішень для парку імені Гната Хоткевича. На основі вивчених практик, у магістерській роботі було сформовано три ключові вектори реконструкції:

1. **Метод сезонної стабільності:** створення оранжереї як архітектурної домінанти, що нівелює проблему «порожнього парку» в зимовий період.
2. **Екологічне водовідведення:** використання озера як частини інженерної системи збору дощових вод, що є стандартом для сучасних європейських проєктів (Rain Gardens).
3. **Соціальний інклюзивний каркас:** перетворення транзитних шляхів на повноцінний інклюзивний простір, де безпека та

комфорт відвідувача є головним критерієм.

Отже, запропонований проєкт не просто повторює існуючі зразки, а адаптує кращий світовий та вітчизняний досвід під специфічні потреби жителів Івано-Франківська, створюючи унікальний для міста тип рекреаційного простору [32, 41, 52].

РОЗДІЛ II. АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД

2.1 Нормативно-методична база проєктування та реконструкції рекреаційних територій.

Процес проєктування та комплексної реконструкції міських парків — це складне завдання, яке неможливо реалізувати без опори на розгалужену нормативну базу. У нашій роботі нормативи виступають не просто як обмеження, а як інструмент, що гарантує якість, безпеку та довговічність архітектурних рішень. Особливо це важливо для парку імені Гната Хоткевича, де ми маємо поєднати вже існуючу природну структуру з новітніми вимогами до інклюзивності та екологічної стійкості [16].

Сучасне нормативне поле в Україні базується на системному поєднанні державних будівельних норм (ДБН), санітарних правил та екологічного законодавства. Головним орієнтиром для нас є ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», який визначає, як саме рекреаційні зони мають вписуватися в загальний каркас міста. Під час реконструкції ми спираємося на ці вимоги, щоб забезпечити правильну доступність парку для мешканців прилеглих районів, розрахувати радіуси обслуговування та інтегрувати територію в систему міського транспорту й пішохідних зв'язків [17].

Одним із найважливіших аспектів нормативного регулювання є

функціональне зонування. Згідно з чинними стандартами, територія парку має бути розділена на зони з різним рівнем активності. Ми заклали в проєкт чіткий баланс: гамірні зони (спортивні та дитячі майданчики, амфітеатр) відокремлені від зон тихого відпочинку та ботанічного саду природними бар'єрами — зеленими насадженнями та рельєфом. Це дозволяє уникнути функціональних конфліктів і забезпечує комфортне перебування в парку різних соціальних груп одночасно.

Окрему увагу в нормативній базі приділено озелененню. Зелені насадження в парку імені Гната Хоткевича ми розглядаємо не як декорацію, а як інженерну систему. Державні стандарти регламентують мінімальні площі під посадками, відстані між деревами та будинками, а також обов'язкове збереження цінних порід дерев під час реконструкції. Наші рішення базуються на результатах детальної інвентаризації, що дозволяє раціонально поєднувати старий природний фонд із новими декоративними групами рослин, які покращують мікроклімат району.

Важливим кроком у сучасній архітектурній практиці стало впровадження жорстких вимог щодо безбар'єрності. Створення інклюзивного простору в нашому проєкті спирається на ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд». Це означає, що кожен елемент — від нахилу пандуса на вході до висоти лавок та контрастного маркування доріжок — розроблений так, щоб бути доступним для маломобільних груп населення, батьків з візками та літніх людей. На практиці це реалізується через використання рівного антиковзного покриття та ліквідацію будь-яких порогів чи високих бордюрів на основних маршрутах [14].

Інженерний блок нормативної бази регулює питання освітлення,

водовідведення та безпеки. Ми передбачили модернізацію мереж відповідно до вимог енергоефективності. Система освітлення парку розрахована так, щоб не залишати «сліпих зон», підвищуючи рівень безпеки у вечірній час, але при цьому не створювати світлового забруднення для житлових будинків, що межують із парком. Питання водовідведення вирішується через інтеграцію озера в систему збору дощових вод, що відповідає сучасним екологічним стандартам водокористування.

Методична база дослідження також диктує послідовність передпроектного аналізу. Ми не просто пропонуємо зміни, а обґрунтовуємо їх через вивчення пішохідних потоків, транспортного навантаження та екологічного стану території. Такий підхід дозволяє перетворити сухі цифри нормативів на живий, комфортний простір, де враховані інтереси кожного відвідувача [6].

На завершення варто підкреслити, що нормативно-методична база є фундаментом всієї роботи. Дотримання цих правил гарантує, що реконструкція парку імені Гната Хоткевича буде не лише естетичною, а й технічно надійною, законною та безпечною для громади Івано-Франківська. Орієнтація на державні стандарти у поєднанні з креативним архітектурним підходом дозволяє створити об'єкт, який відповідає принципам сталого розвитку та європейським нормам якості міського середовища [11].

2.2. Реконструкція в містобудуванні: основні засоби, принципи та підходи.

Реконструкція є одним із ключових інструментів сучасного містобудування, що дозволяє адаптувати сформоване міське середовище до нових соціальних, функціональних та екологічних вимог. На відміну від нового будівництва, реконструкція здійснюється

в умовах чинної забудови, сформованої інженерної інфраструктури та усталених соціальних процесів, що зумовлює її складний багатофакторний характер. У сучасних містах реконструкція дедалі частіше розглядається не як вимушений захід, а як стратегічний напрям розвитку, спрямований на підвищення якості міського середовища, збереження його ідентичності та раціональне використання територіальних ресурсів.

У містобудуванні реконструкція — це цілий комплекс заходів, спрямованих на повне оновлення простору. Вона включає зміну планування, додавання нових функцій, заміну старих комунікацій та покращення зовнішнього вигляду території. Такі зміни можуть стосуватися як окремих ділянок, так і великих міських паркових систем.

Особливо важливо проводити реконструкцію там, де простір застарів, став незручним або перестав бути безпечним для людей. У таких випадках головне завдання — не просто зробити ремонт, а повністю трансформувати територію, щоб вона відповідала сучасним уявленням про комфорт та якість життя [17].

Основними засобами реконструкції в містобудуванні є трансформація просторово-планувальної структури, функціональне переосмислення територій та оновлення середовищних характеристик. Просторово планувальні засоби реконструкції передбачають зміну конфігурації відкритих і забудованих просторів, уточнення системи вулично-дорожньої мережі, пішохідних зв'язків та композиційних осей. У межах реконструкції рекреаційних територій такі засоби дозволяють оптимізувати рух пішоходів, покращити доступність простору та сформувані більш логічну і зрозумілу структуру території.

Функціональне переосмислення — це один із найважливіших етапів реконструкції. Його суть полягає в тому, щоб змінити або додати нові можливості для використання території, які справді потрібні мешканцям сьогодні. Під час оновлення парків ми відходимо від простого планування і створюємо багатофункціональні простори, які можуть «працювати» по різному залежно від часу доби чи сезону.

Для рекреаційних зон це означає грамотне поєднання місць для спокійного відпочинку з активними локаціями для спорту, культурних подій та спілкування. Такий підхід робить парк набагато привабливішим, адже кожен відвідувач може знайти заняття для себе, що значно підвищує популярність простору.

Оновлення середовищних характеристик міських територій є ще одним важливим засобом реконструкції. Воно охоплює покращення якості благоустрою, озеленення, освітлення, малих архітектурних форм та інженерного забезпечення. У сучасних умовах ці елементи розглядаються не як допоміжні, а як рівноправні складові архітектурно-містобудівного рішення, що формують комфорт, безпеку та естетичну привабливість міського простору. Під час реконструкції парків та інших рекреаційних зон оновлення середовищних характеристик часто стає основним інструментом підвищення якості простору без радикального втручання в його структуру.

Реконструкція в містобудуванні ґрунтується на низці принципів, що забезпечують цілісність і обґрунтованість проектних рішень. Одним із базових принципів є принцип збереження цінних елементів сформованого середовища. У процесі реконструкції особлива увага приділяється збереженню історико-культурних, ландшафтних та просторових особливостей території, які

формують її ідентичність та мають значення для місцевої громади. Застосування цього принципу дозволяє уникнути втрати характеру території та забезпечити спадковість міського розвитку.

Принцип адаптивності є визначальним для сучасних реконструктивних підходів. Він передбачає гнучкість просторових і функціональних рішень, здатність території змінюватися відповідно до потреб користувачів та зовнішніх умов. У містобудівній реконструкції адаптивність проявляється у створенні трансформованих просторів, універсальних майданчиків та багатофункціональних зон, які можуть використовуватися для різних видів діяльності. Для рекреаційних територій це особливо важливо, оскільки дозволяє забезпечити їх актуальність у довгостроковій перспективі.

Важливим принципом реконструкції є принцип людиноцентричності, що орієнтує проєктні рішення на потреби, комфорт і безпеку користувачів міського простору. У межах реконструкції це означає врахування особливостей поведінки різних груп населення, створення доступного та безбар'єрного середовища, забезпечення зручної навігації та високого рівня просторового комфорту. Реалізація цього принципу сприяє формуванню рекреаційних територій як соціально активних і привабливих громадських просторів.

Принцип **екологічної доцільності** стає все більш важливим під час оновлення міста. Він передбачає дбайливе ставлення до природи: збереження дерев, використання природного рельєфу та екологічних матеріалів, які допомагають покращити мікроклімат. У процесі реконструкції парків це означає не просто ремонт, а створення стійкої системи, яка здатна до самовідновлення та мінімально шкодить

довкіллю.

Сучасна реконструкція — це комплексний процес, де поєднуються архітектура, ландшафтний дизайн, інженерія та потреби людей. Сьогодні у світі та в Україні все частіше залучають **місцеву громаду** до обговорення проєктів. Такий підхід дозволяє зрозуміти, як саме люди будуть проводити час у парку, та зробити його максимально зручним для реальних потреб населення [41]. Це допомагає перетворити парк не просто на зелену зону, а на живий центр соціальної взаємодії.

У контексті реконструкції рекреаційних територій важливе значення має поєднання стратегічного та локального підходів. З одного боку, реконструкція повинна відповідати загальній стратегії розвитку міста та його просторовій структурі, а з іншого — враховувати специфіку конкретної території, її історичний контекст, ландшафтні особливості та соціальне значення. Такий баланс дозволяє сформулювати обґрунтовані та цілісні проєктні рішення, що сприяють сталому розвитку міського середовища.

Реконструкція в містобудуванні — це складний процес, який не просто оновлює зовнішній вигляд території, а повністю переосмислює її роль у житті міста. Використання сучасних підходів особливо важливе для міських парків, які є головними центрами відпочинку та екологічної стабільності міста [39].

Саме ці принципи — багатофункціональність, екологічність та зручність для кожного мешканця — мають стати основою для реконструкції парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську. Такий підхід дозволить перетворити його на сучасний простір, який буде не лише красивим, а й корисним для громади протягом багатьох років.

Проведене нами натурне обстеження території парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську дозволило зафіксувати ряд критичних проблем, які неможливо виявити лише за допомогою карт. По-перше, візуальний аналіз підтвердив повну деградацію твердого покриття. На головних алеях асфальт має сітку глибоких тріщин, що в дощову погоду перетворює транзитні шляхи на важкопрохідні ділянки (див. рис. 2.2.3.7).

По-друге, ми виявили, що існуюча система освітлення практично не функціонує, що робить парк небезпечним у вечірній час та виключає його з активного життя мікрорайону після заходу сонця. Особливу увагу під час обстеження було приділено стану зелених насаджень: попри наявність цінних вікових дерев, парк перенасичений самосівом та чагарниками, які закривають візуальні коридори та створюють відчуття занедбаності. Саме ці спостереження лягли в основу нашої стратегії «прозорого та безпечного ландшафту», де кожен куточок парку має бути видимим та освітленим.

2.3. Детальний аналіз існуючого стану парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську.

Парк імені Гната Хоткевича – це важлива частина зеленої зони Івано-Франківська, яка слугує основним місцем відпочинку для всього мікрорайону. Оскільки парк розташований прямо посеред щільної житлової забудови, жителі сусідніх будинків користуються ним щодня. Окрім цього, поруч будують нові багатоповерхівки, тому кількість осіб буде збільшуватися.

Парк надає людям можливість погуляти, відпочити, подихати свіжим повітрям чи просто провести час поза домом. І це важливо, адже великий парк з різними активностями розташований аж у центрі міста, і поки туди доїхати – забирає дуже багато часу. Тому, на мою

думку, важливо створювати/облаштовувати парки-сквери поруч з мікрорайонами, щоб люди мали можливість погуляти із домашніми улюбленцями, дітьми й так далі. Провести час не вдома, а на свіжому повітрі.

Аналіз території засвідчив, що планувальна структура парку є роздробленою та позбавленою єдиного стилю. Хоча мережа доріжок забезпечує транзит і відпочинок, у ній відсутня чітка логіка та ієрархія. Як наслідок, парк не сприймається як цілісний об'єкт, а виглядає як сукупність розрізнених зон із різним рівнем впорядкованості та функцій (рис. 2.2.3.1), (рис. 2.2.3.2).

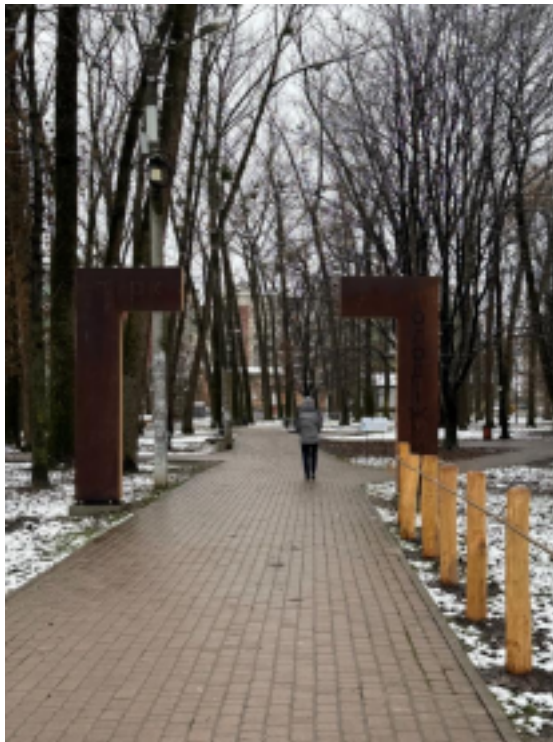

Рисунок 2.2.3.1 Рисунок 2.2.3.2

Пішохідна мережа є основним функціональним каркасом території парку. Аналіз її стану свідчить про нерівномірну якість покриттів і зношеність окремих ділянок. Частина алей має тверде покриття, однак у багатьох місцях спостерігаються дефекти поверхні, нерівності та локальні руйнування, що створює дискомфорт людям, особливо – маломобільним групам населення. Якщо людина на кріслі колісному, то їй не комфортно пересуватися. Наразі живемо в такий час, що, на жаль, все більше з'являються люди з втраченими кінцівками.

Також зафіксували наявність стихійно сформованих стежок, які виникли внаслідок інтенсивного використання найбільш зручних напрямків руху, що свідчить про невідповідність існуючої планувальної структури реальним поведінковим сценаріям користувачів (рис. 2.2.3.3), (рис. 2.2.3.4).

Рисунок 2.2.3.3 Рисунок 2.2.3.4

Функціональне використання території парку має переважно пасивно рекреаційний характер. Простір використовується для

прогулянок, перебування на відкритому повітрі, спілкування та виходу домашніх тварин (рис. 2.2.3.5), (рис. 2.2.3.6).

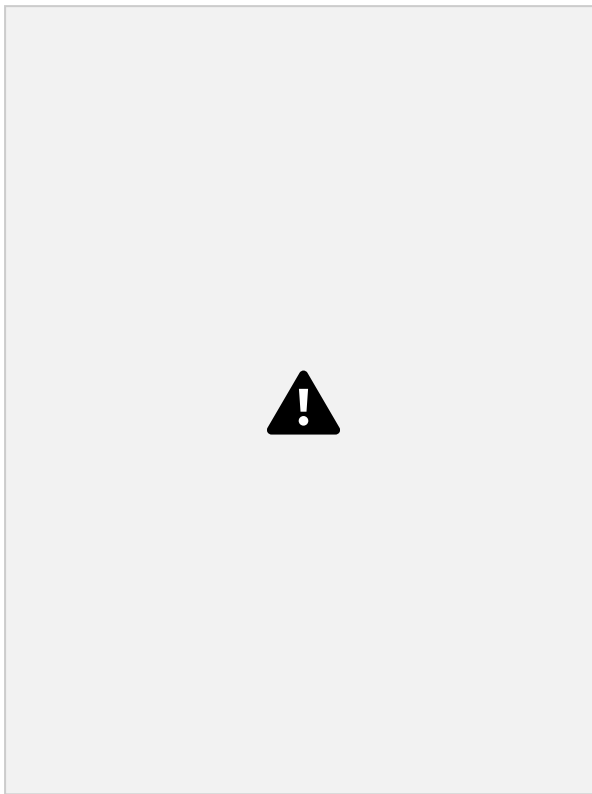

Рисунок 2.2.3.5 Рисунок 2.2.3.6

Функціональна організація парку є неефективною: різні типи

активності змішані, а спеціалізовані зони для спорту чи розваг практично відсутні. Це робить територію незручною для одночасного перебування людей з різними потребами (наприклад, активної молоді та людей похилого віку)

Поточний стан інфраструктури парку не відповідає стандартам сучасного міського середовища. Використання однотипних конструкцій лав та урн без композиційної логіки свідчить про відсутність продуманого дизайну. Неefективна система освітлення та незадовільний стан елементів благоустрою роблять простір непривабливим для відвідувачів і функціонально обмеженим у темну пору доби (рис. 2.2.3.7), (рис. 2.2.3.8).

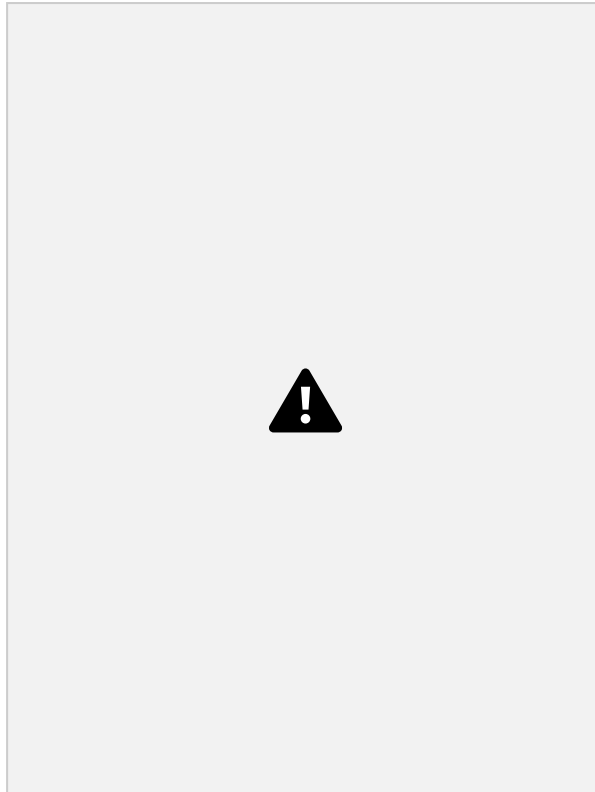

Рисунок 2.2.3.7 Рисунок 2.2.3.8

Озеленення парку є одним із його ключових просторових і середовищних компонентів. Територія характеризується наявністю сформованих деревних насаджень, які створюють затінені ділянки та позитивно впливають на мікроклімат. Водночас у парку імені Гната Хоткевича структура зелених насаджень має переважно стихійний характер і не формує чіткої ландшафтної композиції. Кущові та декоративні насадження представлені обмежено, що знижує різноманітність просторових вражень і сезонну виразність ландшафту. В окремих зонах спостерігається зниження якості газонного покриття внаслідок інтенсивного витоптування (рис. 2.2.3.9).

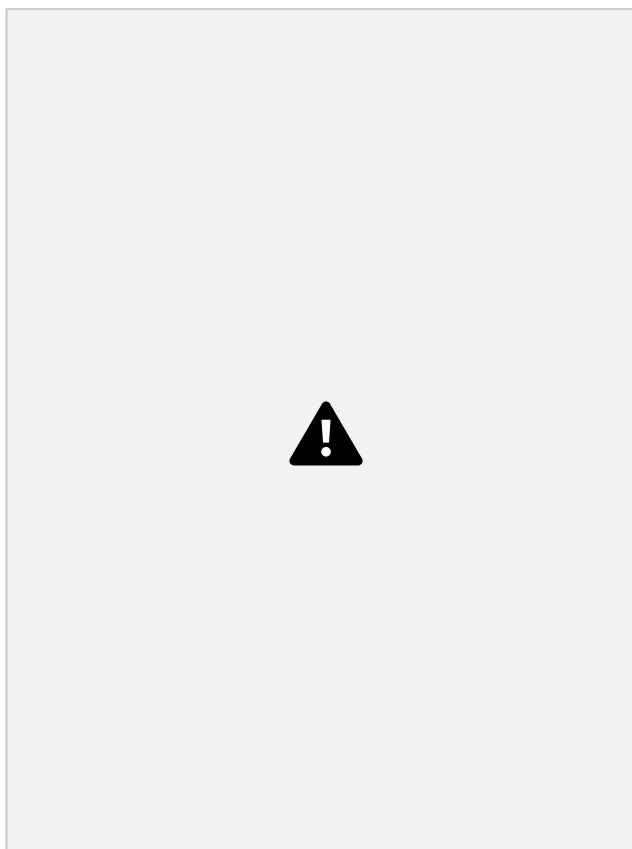

Рисунок 2.2.3.9

Візуально-просторове сприйняття парку характеризується відсутністю чітко сформованих композиційних акцентів. Вхідні зони не мають архітектурно або ландшафтно вираженого оформлення, що ускладнює розуміння меж парку та знижує його роль як значущого громадського простору району. Усередині території відсутні чітко окреслені центри тяжіння, які могли б виконувати роль місць соціальної активності та формування локальної ідентичності простору.

Обстеження території здійснювалося взимку. Це дозволило об'єктивно оцінити просторову структуру, стан благоустрою та рівень функціонального використання парку у відповідний період. Разом із тим, результати аналізу свідчать про обмежену сезонну адаптивність простору. Наразі парк не має достатньої кількості елементів, які б стимулювали його активне використання в різні пори року, що знижує загальну ефективність рекреаційного потенціалу території (рис.

2.2.3.10), (рис. 2.2.3.11).

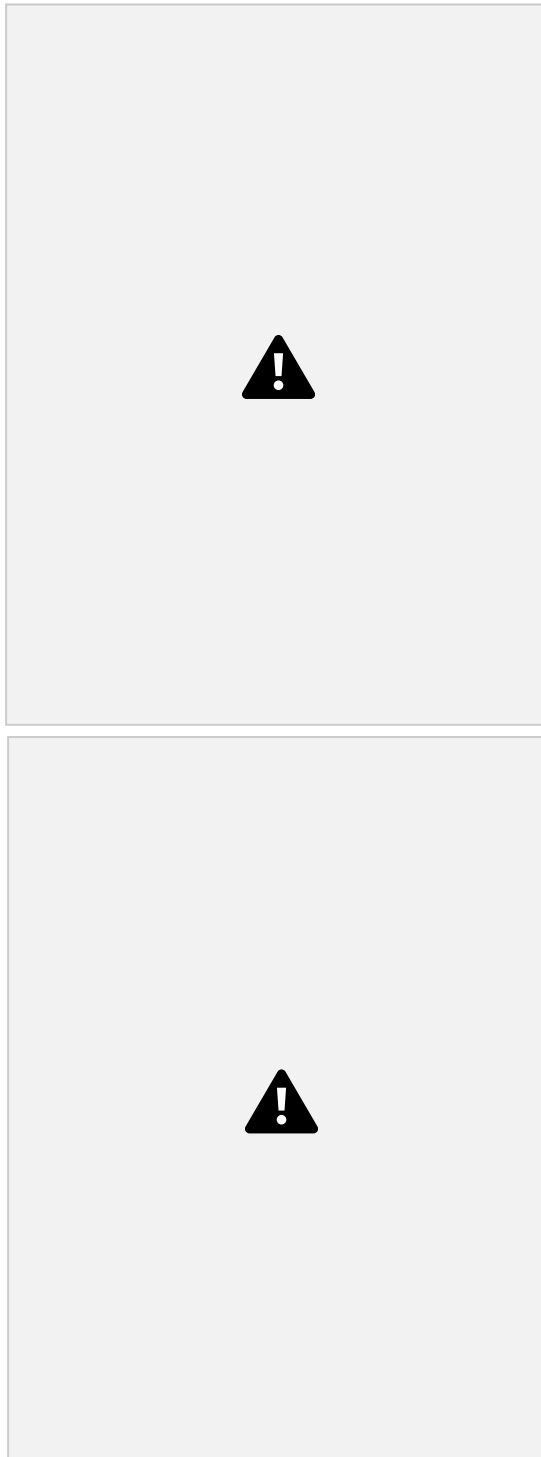

Рисунок 2.2.3.10 Рисунок 2.2.3.11

Попри наявні недоліки, аналіз існуючого стану парку імені Гната Хоткевича дозволяє виявити значний потенціал для його подальшої реконструкції. Вигідне містобудівне розташування, сформовані зелені

насадження та постійний рекреаційний попит з боку жителів створюють передумови для трансформації території у сучасний багатофункціональний рекреаційний простір. Основними напрямками можливого розвитку є формування цілісної планувальної структури, оновлення пішохідної мережі відповідно до реальних маршрутів руху, впровадження чіткого функціонального зонування, модернізація елементів благоустрою та підвищення візуальної виразності простору.

2.4. Підготовчі передпроектні заходи: інженерно-геодезичні вишукування, обстеження території та збір вихідної інформації.

Підготовчі передпроектні заходи є обов'язковим етапом у процесі проектування та реконструкції рекреаційних територій і становлять основу для прийняття обґрунтованих архітектурно-містобудівних та ландшафтних рішень. У межах реконструкції міських парків ці заходи набувають особливого значення, оскільки здійснюються в умовах сформованого міського середовища з наявною забудовою, інженерними мережами, зеленими насадженнями та усталеними сценаріями використання території. Від повноти та якості передпроектних досліджень залежить відповідність майбутніх проектних рішень нормативним вимогам, безпечність експлуатації території та ефективність її функціонування.

Згідно з державними нормами, перед початком проектування необхідно зібрати повну та точну інформацію про територію: від особливостей рельєфу до стану інженерних мереж. Під час реконструкції парків ці заходи допомагають виявити приховані ризики або, навпаки, нові можливості для розвитку простору. Це включає обстеження ділянки, аналіз існуючих споруд та збір усіх необхідних документів [6].

Основою такої підготовки є інженерно-геодезичні вишукування. Вони дають точні дані про межі парку та висоти рельєфу. Для реконструкції міських парків детальна зйомка рельєфу є критично важливою: навіть невеликі перепади висот впливають на те, як буде стікати дощова вода і чи вдасться зробити доріжки зручними для всіх відвідувачів, включаючи людей на візках [12].

У процесі інженерно-геодезичних вишукувань здійснюється зйомка існуючих будівель, споруд, малих архітектурних форм, покриттів, доріжок, сходів, підпірних стінок, а також зелених насаджень. Особлива увага приділяється фіксації існуючих інженерних мереж, надземних і підземних комунікацій, що є критично важливим у межах реконструкції, оскільки визначає можливість або обмеження щодо втручання в окремі ділянки території. Геодезичні матеріали слугують основою для подальшого розроблення генерального плану реконструкції, функціонального зонування та ландшафтних рішень.

Натурне обстеження території є наступним ключовим етапом передпроектної підготовки та передбачає комплексний аналіз фактичного стану рекреаційної зони. У межах обстеження здійснюється оцінка просторової організації території, стану покриттів, елементів благоустрою, озеленення та інженерного забезпечення. Містобудівний аналіз передбачає комплексне оцінювання території. Окрім фіксації технічного стану об'єктів, особлива увага приділяється **інтенсивності використання** (скільки відвідувачів приймає парк) та **поведінковим сценаріям** (як саме люди взаємодіють із простором). Це дозволяє виявити зони перевантаження та зрозуміти реальні потреби користувачів, що є ключовим для подальшого проектування.

Обстеження території дозволяє виявити проблемні зони, що потребують першочергового втручання, а також ділянки з високим потенціалом для розвитку. У контексті реконструкції міського парку особливе значення має аналіз пішохідних зв'язків, доступності території, стану входів та взаємодії парку з навколишньою забудовою. Виявлені в процесі обстеження стихійні маршрути пересування, конфлікти між різними видами використання простору та зони деградації зелених насаджень є важливими вихідними даними для формування проектних пропозицій.

Окрему увагу приділяють аналізу зелених насаджень. Згідно з вимогами ДБН, під час реконструкції рекреаційних територій необхідно забезпечити збереження цінних дерев і зелених масивів, а також оцінити їхній санітарний та біологічний стан. Обстеження озеленення включає визначення породного складу, віку, щільності насаджень і рівня їх впливу на мікроклімат території. Отримані дані дозволяють приймати обґрунтовані рішення щодо збереження, заміни або доповнення зелених елементів у процесі реконструкції. Оцінюючи парк імені Гната Хоткевича можна зробити висновок, що є багато хворих дерев, які потрібно забирати.

Важливим етапом підготовки є збір та впорядкування всієї офіційної інформації. Сюди належать дані з Генерального плану міста, правила забудови, інформація про те, кому належить земля, та чи є на ній зони, де заборонено певні види робіт (наприклад, через підземні комунікації). Згідно із законом, будь-які зміни в парку повинні відповідати загальній стратегії розвитку міста та не суперечити офіційним документам [1].

Також цей етап включає аналіз вимог щодо екології, доступності для маломобільних груп та санітарних норм. Під час реконструкції ці

правила стають головним орієнтиром: вони визначають, скільки в парку може бути споруд, як правильно провести освітлення та які дерева можна садити. Таке узагальнення всіх норм допомагає створити чіткий план і гарантує, що архітектурна ідея не порушуватиме державні стандарти.

Підготовчі передпроектні заходи є комплексним етапом, що поєднує інженерно-геодезичні вишукування, натурне обстеження території та збір вихідної інформації відповідно до вимог державних будівельних норм. Їх реалізація забезпечує вірогідність вихідних даних, дозволяє об'єктивно оцінити існуючий стан рекреаційної зони та створює передумови для розроблення обґрунтованої концепції реконструкції парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську.

2.5 Формування концептуальної моделі реконструкції рекреаційної зони.

Формування концептуальної моделі реконструкції рекреаційної зони є завершальним етапом дослідницько-передпроектної частини та логічним підсумком проведеного аналізу нормативної бази, сучасних підходів до реконструкції, а також детального обстеження існуючого стану території. Концептуальна модель виступає узагальненою системою просторових, функціональних та образних рішень, яка визначає основні напрями трансформації рекреаційної території та слугує основою для подальшого проектного опрацювання. У межах реконструкції міського парку концепція має не лише архітектурно-планувальний характер, але й відображає соціальні, екологічні та містобудівні пріоритети розвитку території.

Розробка концепції оновлення парку імені Гната Хоткевича базується на трьох основних принципах:

1. **Поєднання розрізнених частин:** Головна мета — позбутися фрагментарності, яку ми побачили під час обстеження. Замість випадкових ділянок ми створюємо єдину мережу доріжок та спільний дизайн-код (матеріали, освітлення, вуличні меблі), щоб парк нарешті виглядав як цілісний об'єкт.
2. **Парк як центр тяжіння району:** Ми відходимо від сприйняття цієї території лише як "зеленої плями" на карті. Проєкт перетворює парк на активний громадський простір, де жителі міста можуть не просто пройти транзитом, а й попрацювати, поспілкуватися чи відвідати локальний захід. Це дозволяє залучити різні вікові групи — від молоді до літніх людей.
3. **Адаптивне зонування:** Замість встановлення жорстких меж, ми пропонуємо плавні переходи між зонами. Наприклад, зона активних ігор відокремлюється від місць для читання за допомогою ландшафтних рішень (зелених насаджень або перепадів рельєфу). Це допомагає уникнути конфліктів між шумним та спокійним відпочинком.

Планувальні рішення та логіка руху. Проєкт пропонує відмовитися від хаотичного нагромадження доріжок на користь чіткого «транспортного каркаса». Ми проаналізували, як люди реально ходять територією, і на основі цього сформували мережу основних та другорядних маршрутів. Це дозволить прибрати стихійні протопти, які зараз псують газони, та зробити пересування парком інтуїтивно зрозумілим. Головна алея має стати композиційною віссю, що об'єднує всі зони в цілісний простір. Це стосується входу з боку вулиці Хоткевича. Там потік людей найінтенсивніший. Планується замінити асфальт, який ми побачили на рисунку 2.2.3.7, на водопроникне покриття. Нові доріжки дадуть змогу уникнути калюжі, болото і так далі.

Ландшафтна стратегія та екологічний комфорт. Ми розглядаємо озеленення не просто як декорацію, а як інструмент створення мікроклімату. Концепція передбачає збереження всіх цінних дерев, які вже є в парку Хоткевича, але з додаванням нових рівнів: чагарників та багаторічних трав. Така багатоярусність зробить простір візуально багатшим і затишним у будь-яку пору року. Ландшафт має «працювати» на емоційний стан відвідувачів, створюючи зони психологічного розвантаження серед міської забудови. Також приносити радість та відчуття спокою. Хочу відокремити, що буде створюватися оранжерея, де загалом зможе поміщатися у час пік 1150-1180 людей.

Людиноцентричність та інклюзивність Основним пріоритетом є створення середовища, зручного для кожного користувача. Це означає не лише відсутність бар'єрів для маломобільних груп, а й продуману безпеку. Проєкт передбачає заміну застарілого освітлення (яке ми бачили під час натурних обстежень) на сучасну систему, що охоплює всі транзитні шляхи. Парк має стати місцем, де однаково комфортно почуватиметься і дитина на майданчику, і літня людина в зоні тихого відпочинку.

Функціональне наповнення та архітектурні домінанти. Ключовим об'єктом, що формує нову ідентичність парку, є **проєктована оранжерея**. Це не просто скляна споруда, а багатофункціональний «зимовий сад», який вирішує проблему сезонності використання території. Завдяки значній місткості (до 1180 осіб), оранжерея стає головним громадським хабом району. Вона розділена на кілька тематичних блоків: експозиційну зону з тропічними рослинами, лекторій для екологічних майстер-класів та затишну зону відпочинку. Таке рішення дозволяє парку залишатися «живим» і популярним навіть у холодну пору року, перетворюючи

його на освітньо-культурний центр.

Водний менеджмент та ревіталізація озера. Важливою частиною ландшафтної стратегії є відновлення водного балансу території. Проєкт передбачає облаштування озера, яке виконує роль природного резервуара. Ми пропонуємо створити набережні з різними типами доступу до води: від кам'янистих берегів з вологолюбними рослинами до дерев'яних пірсів та амфітеатру, що спускається прямо до дзеркала води. Це не лише покращує мікроклімат, а й створює додаткові сценарії для відпочинку — від споглядання природи до проведення невеликих виступів чи лекцій просто неба.

Дизайн-код та матеріальність. Для того, щоб парк сприймався як цілісний архітектурний ансамбль, ми впроваджуємо єдину стилістику малих архітектурних форм (МАФ). Лави, смітники, навіси та інформаційні стенди виконані з використанням натуральних матеріалів — дерева, металу та каменю, що гармоніюють із природним середовищем. Використання сучасних антивандальних рішень гарантує довговічність елементів благоустрою. Кожна деталь — від фактури мощення головної алеї до м'якого підсвічування крон дерев — спрямована на створення естетичного та безпечного простору, який відповідає статусу сучасного європейського міста.

Соціальний вплив та розвиток громади. Оновлений парк імені Гната Хоткевича має стати платформою для розвитку міської спільноти. Ми передбачили зони для соціальної взаємодії: відкриті майданчики для йоги, столи для шахів, а також зону реабілітації, що особливо актуально в сучасних умовах. Проєкт не просто змінює ландшафт — він задає новий стандарт якості міського життя в Івано-Франківську, де природа, архітектура та людина перебувають у постійному та гармонійному діалозі [31, 36].

Частина концептуальної моделі відіграє важливу роль у формуванні ідентичності рекреаційної зони. Концепція реконструкції спрямована на створення впізнаваного образу парку, який би асоціювався з комфортом, відкритістю та сучасним підходом до організації громадського простору. Вхідні зони, основні просторові акценти та вузлові точки розглядаються як елементи, що формують перше враження та задають характер сприйняття території. При цьому концепція не передбачає надмірної візуальної домінанти, а орієнтована на гармонійне поєднання архітектурних і ландшафтних засобів.

Концептуальна модель реконструкції також базується на принципах сталого розвитку та екологічної доцільності. Проектні рішення орієнтовані на раціональне використання ресурсів, мінімізацію негативного впливу на природне середовище та забезпечення довготривалої експлуатаційної ефективності території. У межах концепції реконструкції рекреаційна зона розглядається як елемент екологічної системи міста, що сприяє покращенню мікроклімату, збереженню біорізноманіття та формуванню екологічно орієнтованого способу життя міського населення.

Розроблена концепція реконструкції — це цілісна система рішень, що базується на детальному аналізі території та сучасних трендах ландшафтної архітектури. Вона визначає стратегічний шлях розвитку парку імені Гната Хоткевича і стає фундаментом для всієї подальшої проектної частини магістерської роботи.

Головна мета реновації — адаптувати застарілий простір під потреби сучасного містянина. Проект орієнтований на створення живого, безпечного та доступного середовища, яке підсилює зв'язки між навколишніми житловими кварталами. Такий комплексний підхід

дозволить перетворити парк імені Гната Хоткевича на взірць якісної міської рекреації в межах Івано Франківська. Особливо це важливо для мешканців прилеглих багатоповерхівок, для яких цей парк є єдиною близькою зоною відпочинку.

РОЗДІЛ ІІІ. ПРОЄКТНА ЧАСТИНА

3.1. Обґрунтування просторово-планувального рішення та композиційної структури парку.

Планувальна модель парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську розроблена на основі передпроектного аналізу та сучасних стандартів ландшафтної архітектури. Головна ідея проєкту — перетворити хаотичну територію на впорядковане місце відпочинку. Ми прагнули створити простір, який був би одночасно зручним для мешканців навколишніх будинків і при цьому зберігав свій природний вигляд.

Основа планування та мережа маршрутів. Замість розрізнених ділянок ми пропонуємо єдину систему, де кожен елемент — від алей до майданчиків — працює на спільну логіку. Основним «каркасом» парку стає оновлена мережа доріжок. Ми спроектували їх не випадково, а за результатами спостережень за тим, як люди реально пересуваються територією. Основні алеї формують чіткі композиційні осі, що з'єднують головні входи, тоді як другорядні стежки ведуть до більш затишних зон відпочинку. Така ієрархія шляхів робить навігацію в парку простою та інтуїтивною.

Композиція та візуальне сприйняття. Простір парку побудований на контрасті: ми чергуємо відкриті галявини для соціальних активностей із густими зеленими масивами для спокою.

Це дозволяє уникнути монотонності — під час прогулянки відвідувачу поступово відкриваються нові краєвиди та цікаві локації. Відкриті площі стають візуальними акцентами, навколо яких зосереджується життя парку, а групи дерев створюють необхідний затишок і захист від міського шуму.

Функціональне зонування без конфліктів. Ми заклали в проєкт принцип багатофункціональності. Головне завдання — організувати простір так, щоб різні групи людей не заважали одна одній. Шумні зони для активного дозвілля ми віддалили від місць тихого відпочинку. При цьому ми відмовилися від «глухих» парканів чи стін: зони розмежовуються природним шляхом — через рельєф, насадження кущів або зміну типу мощення. Це створює відчуття безперервного, вільного простору, де один сценарій відпочинку плавно переходить в інший.

Інклюзивність та доступність. Зважаючи на те у який час ми живемо, важливо врахувати такі аспекти як доступність для маломобільних людей. Наразі в Івано-Франківську по доступність важко говорити, адже є місця, де бруківка у жахливому стані. Вважаю, що буде доцільним у парку імені Гната

Хоткевича зробити доступним прохід чи проїзд для усіх. Навіть в укриття. Також у парку можуть бути розташовані лавки зі спеціальними сидіннями або зони відпочинку із зручним доступом. Також варто зазначити, щоб зробити майданчик для реабілітації військових. Також будуть інформаційні пункти, які будуть давати змогу краще зорієнтуватися для потрібного місця. Адже парк має бути комфортним для усіх.

Що планується додати у парк імені Гната Хоткевича:

1. **Амфітеатр** – це об'єкт є головним композиційним акцентом

парку. Проектом передбачено будівництво відкритого амфітеатру площею 2 619,99 м². Сцена площею 750 м² спроектована так, щоб приймати великі творчі колективи, оркестри та хорові ансамблі чисельністю до 430 осіб. Глядацька зона розрахована на 550 стаціонарних місць, де враховано вимоги інклюзивності: передбачено розширені проходи та спеціальні зони для маломобільних груп населення. Особливістю амфітеатру є його підтрибунний простір, де розміщена головна захисна споруда цивільного захисту. Це монолітна залізобетонна конструкція площею 1 247,4 м², розрахована на перебування 1 550 осіб. Укриття обладнане примусовою вентиляцією, двома автономними виходами та санітарними вузлами, що робить парк безпечним місцем навіть під час масових заходів. Варто зазначити, що найближче укриття з парку Хоткевича знаходиться на вулиці Іваська, де поміщається всього лиш 90 людей.

2. **Оранжерея.** Будівля оранжереї площею 5682 м² є архітектурною домікантою та всесезонним магнітом для відвідувачів. Вона розрахована на одночасне перебування від 800 до 1150 осіб. Простір розділений на експозиційні зали з різними кліматичними режимами. Для забезпечення життєдіяльності об'єкта передбачено штат із 45 працівників. Проект включає адміністративні приміщення, лабораторії для дослідження флори та технічні зони, де постійно перебуває зміна з 25–30 спеціалістів (агрономів, садівників та технічного персоналу). Це дозволяє оранжереї функціонувати як повноцінний науково-освітній центр.
3. **Озеро.** Штучне озеро площею 9 754,129 м² виконує не лише декоративну, а й екологічну функцію, регулюючи мікроклімат.

Проект впроваджує сучасну систему Water Sensitive Urban Design. Для підтримки балансу передбачено технічне приміщення для очищення дощової води, де поверхневі стоки з паркових алей проходять механічну та біологічну фільтрацію перед потраплянням у водойму. Безпеку на воді забезпечує спеціально спроектована рятувальна станція.

4. **Спортивний кластер та дитяча зона.** Спортивна інфраструктура парку об'єднана в єдиний кластер загальною площею 3 617 м². Він включає: спортивну площу (2 641 м²) обладнану сучасними вуличними тренажерами та зонами для воркауту та штучне футбольне поле (976 м²) з професійним покриттям, що дозволяє експлуатувати його протягом усього року. Сумарно зона розрахована на одночасне перебування 350–450 активних відвідувачів.
5. **Дитячий майданчик** площею 1 504,315 м² спроектований за принципом вікового зонування. Він розрахований на 150 дітей, що з урахуванням супроводжуючих дорослих становить орієнтовно 300 осіб. Для покриття використано безпечні гумові та синтетичні матеріали.
6. **Молодіжна арт-зона та майданчик для собак.** Окремим інноваційним рішенням є місце для графіті площею 1 255 м². Це простір для творчої самореалізації молоді, розрахований на 100–120 осіб. Таке рішення дозволяє інтегрувати сучасне вуличне мистецтво в парковий ландшафт без шкоди для основної архітектури. Також хочу сказати, що таке як графіті наразі у Франківську не дозволене ніде. Тому таке буде вперше. Для власників домашніх тварин передбачено майданчик для виходу собак площею 1 069,243 м², обладнаний тренажерами для

дресури та огорожено, що гарантує безпеку інших відвідувачів.

7. Зона сервісу та безпеки. Для комфорту відпочиваючих у проєкт закладено дві кав'ярні, розташовані в активних зонах. Вся територія парку огорожена по периметру, має 2 основні входи та 4 аварійні хвіртки для оперативного доступу спецтехніки. Також передбачено господарське приміщення для обслуговування інженерних мереж та зберігання інвентарю. Щодо кав'ярень, то їх справді наразі не вистачає людям, немає де собі спокійно сидіти, поїсти.

Особливу увагу в проєкті ми приділили входам у парк. Це не просто точки доступу, а своєрідні «ворота» між гамірним містом та спокійною зоною відпочинку. Важливо було зробити так, щоб людина вже на вході розуміла логіку парку. Ми виділили головні входи за допомогою вільнішого простору та продуманого ландшафту, щоб відвідувачам було легко орієнтуватися, куди йти далі. Це допомагає парку імені Гната Хоткевича не виглядати ізольованим, а стати природним продовженням міських вулиць.

Пріоритет у ландшафтній частині стало максимальне збереження тих дерев, що вже ростуть на території. Весь проєкт буквально «підлаштовується» під існуючу природу. Дерева та кущі тут працюють як живі стіни: вони підказують напрямок руху, створюють затишні зони та закривають від небажаних краєвидів. Щоб парк виглядав цікаво в будь-яку пору року, ми додали нові декоративні рослини. Це не тільки освіжило простір, а й зробило образ парку більш завершеним та впізнаваним.

Щоб парк не виглядав одноманітним, ми розставили в ньому спеціальні акценти. Це не обов'язково якісь величезні споруди — це можуть бути цікаві дерева, незвичні лавки чи просто відкриті

майданчики на перетині доріжок. Такі місця працюють як орієнтири: людина завжди розуміє, де вона перебуває, і де можна зупинитися для відпочинку, почитати книгу. При цьому ми намагалися не захарашувати простір зайвим декором, щоб зберегти відчуття природи та затишку, де людина відчувається спокійно.

Окрему увагу ми приділили зручності для кожного. Весь парк спроектований за принципом «без бар'єрів». Це означає, що всі доріжки та входи до майданчиків мають плавні переходи та мінімальні нахили. Це важливо не тільки для людей з інвалідністю, а й для мам з візками, літніх людей чи навіть тих, хто катається на роликах. У нас немає незручних сходинок там, де їх можна замінити пандусом або рівним покриттям. Таким чином, парк став доступним для кожного, незалежно від того, наскільки легко йому пересуватися.

Також ми попрацювали над тим, щоб парк здавався просторим. Планування доріжок зроблене так, щоб відвідувачам постійно відкривалися цікаві краєвиди. Ми не «зашивали» все густими насадженнями, а залишили відкриті місця, з яких добре видно озеро чи архітектуру оранжереї. Такі оглядові точки додають простору глибини й роблять прогулянку цікавішою — парк хочеться роздивлятися, він стає візуально привабливим і комфортним для ока.

Загалом, планування парку імені Гната Хоткевича ми побудували так, щоб уся територія виглядала як єдине ціле, де кожна зона має своє чітке місце. Нам вдалося поєднати живу природу з новими архітектурними об'єктами так, щоб вони не заважали одне одному, а навпаки — доповнювали. Парк став зрозумілим: людина відразу бачить, де можна активно розважитися, а де — відпочити в тиші. Така структура робить парк зручним для щоденних прогулянок мешканців Івано-Франківська. Ця композиційна модель є основою всього

проєкту, і саме вона дозволяє перетворити занедбану територію на сучасне та якісне місце для відпочинку.

3.2 Конструктивні рішення елементів середовища та малих архітектурних форм

Конструктивні рішення елементів середовища та малих архітектурних форм у проєкті реконструкції рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича сформовані з урахуванням просторово-планувальної концепції, природних умов території та сучасних вимог до функціонування міських рекреаційних просторів. Основною метою конструктивних рішень є забезпечення довговічності, безпеки, екологічної доцільності та комфортності використання елементів середовища при мінімальному втручанні в існуючий природний каркас парку. Конструктивна складова розглядається як інтегрований елемент архітектурно-ландшафтної структури, що підпорядковується загальній ідеї реконструкції та підтримує її функціональну й образну цілісність.

Центральним елементом середовища проєкту є озеро, яке виконує одночасно рекреаційну, екологічну та інженерну функції. Конструктивне рішення озера передбачає створення штучної водойми з укріпленими берегами та багаторівневою структурою дна, що забезпечує безпечну експлуатацію, стабільність гідрологічного режиму та можливість інтеграції водної рослинності. Озеро конструктивно пов'язується з системою дощової каналізації парку, що дозволяє використовувати його як елемент локального управління поверхневими стоками. Дощові води з пішохідних доріжок і відкритих площ спрямовуються через систему лотків і підземних колекторів до зони попереднього очищення, після чого надходять у водойму. Таке рішення відповідає сучасним принципам сталого водокористування та

зменшує навантаження на міські інженерні мережі.

Конструкція берегової лінії озера вирішується з використанням поєднання природних і інженерних засобів. У зонах активного рекреаційного використання передбачається укріплення берегів із застосуванням бетонних або залізобетонних елементів прихованого типу, що забезпечують стабільність схилів та безпеку відвідувачів. Водночас у менш інтенсивних зонах застосовуються біоінженерні методи укріплення з використанням георешіток, кам'яного накиду та водної рослинності, що дозволяє зберегти природний характер ландшафту. Дно озера проєктується з урахуванням різної глибини, що забезпечує як декоративну функцію водойми, так і умови для природного біологічного очищення води.

Оранжерея є окремим архітектурним об'єктом у структурі парку та має чітко визначене конструктивне вирішення, підпорядковане функції утримання рослин у контрольованих кліматичних умовах. Конструкція оранжереї передбачає використання легкого металевого каркаса з просторовою жорсткістю, що дозволяє перекривати значні прольоти без проміжних опор і забезпечує вільне планування внутрішнього простору. Огороджувальні конструкції виконуються з енергоефективних світлопрозорих матеріалів, що забезпечують максимальне проникнення природного світла при зменшенні тепловтрат. Фундамент оранжереї проєктується з урахуванням ґрунтових умов та необхідності захисту конструкції від вологи, а також інтеграції інженерних мереж.

Інженерне забезпечення оранжереї є важливою складовою її конструктивного рішення. Передбачається система опалення, вентиляції та автоматичного зволоження повітря, інтегрована у конструктивні елементи будівлі. Внутрішні інженерні мережі

розміщуються таким чином, щоб не порушувати візуальне сприйняття простору та забезпечувати зручність обслуговування. Конструктивне рішення також враховує можливість сезонної трансформації внутрішнього простору оранжереї для проведення освітніх та виставкових заходів.

Ботанічний сад у структурі парку вирішується як відкритий ландшафтний простір із мінімальним обсягом капітальних конструкцій. Основні конструктивні елементи ботанічного саду пов'язані з формуванням пішохідних маршрутів, підпірних елементів на перепадах рельєфу та системою зрошення. Доріжки в межах ботанічного саду проектуються з використанням водопроникних покриттів, що дозволяє зменшити поверхневий стік і сприяє природному водному балансу ґрунтів. Конструкції підпірних елементів виконуються з природних або наближених до природних матеріалів, що забезпечує гармонійне включення штучних елементів у ландшафт.

Конструктивні рішення малих архітектурних форм у парку підпорядковані принципу єдності стилю та матеріалів. Лави, навіси, павільйони, оглядові майданчики та елементи навігації проектуються з урахуванням тривалої експлуатації в умовах відкритого середовища та підвищеного рекреаційного навантаження. Основними матеріалами для МАФів обираються метал, дерево з відповідною захисною обробкою та бетон, що забезпечує стійкість до атмосферних впливів і механічних пошкоджень. Конструктивні рішення передбачають можливість демонтажу або заміни окремих елементів без порушення цілісності середовища.

Особливу увагу в конструктивних рішеннях приділено безпеці та доступності. Усі елементи середовища проектуються з урахуванням

нормативних вимог щодо навантажень, стійкості та експлуатаційної надійності. Пішохідні поверхні, сходи, пандуси та огороження мають відповідні геометричні параметри та протиковзкі властивості, що забезпечує безпечне користування простором для різних груп населення. Конструктивні рішення також враховують можливість безперешкодного пересування маломобільних груп, що є важливою складовою сучасного підходу до проектування громадських просторів.

Конструктивні рішення елементів середовища та малих архітектурних форм у проєкті реконструкції парку ім. Гната Хоткевича спрямовані на створення стійкого, функціонально ефективного та екологічно збалансованого рекреаційного простору. Вони забезпечують надійну основу для реалізації архітектурно-ландшафтної концепції парку та формують передумови для його довготривалої експлуатації як важливого елемента міського середовища Івано-Франківська.

3.3. Інженерні мережі: система водовідведення, освітлення, комунікації інфраструктури.

Інженерні мережі є невід'ємною складовою проєкту реконструкції рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича та забезпечують його повноцінне функціонування, безпечну експлуатацію і комфортне використання впродовж усього року. Проєктні рішення інженерних систем сформовані з урахуванням просторово-планувальної структури парку, природних умов території, запроєктованих ландшафтних і архітектурних елементів, а також сучасних вимог до сталого розвитку міських громадських просторів. Інженерна інфраструктура інтегрується у середовище парку таким чином, щоб забезпечити її ефективність і водночас мінімізувати візуальний вплив на ландшафт.

Система водовідведення є однією з ключових інженерних складових проекту, оскільки територія парку включає значні площі відкритих покриттів, зелених зон та штучну водойму. Проектне рішення передбачає організацію локальної системи дощової каналізації, яка забезпечує контрольований збір і відведення поверхневих вод з пішохідних доріжок, площ, дахів оранжереї та інших твердих поверхонь. Поверхневі стоки спрямовуються за ухилами рельєфу до лінійних водоприймальних лотків і точкових водоприймачів, звідки потрапляють у підземну мережу трубопроводів.

Особливістю системи водовідведення є її функціональний зв'язок із запроєктованим озером, яке використовується як елемент акумулювання дощових вод. Перед надходженням у водойму дощові стоки проходять етап попереднього механічного та природного очищення, що дозволяє зменшити вміст твердих часток і забруднювачів. Таке рішення сприяє зниженню навантаження на міські інженерні мережі та відповідає сучасним підходам до управління поверхневими водами в умовах міста. Регулювання рівня води в озері здійснюється за рахунок переливних конструкцій і дренажних елементів, що забезпечують стабільний гідрологічний режим та захист території від підтоплення під час інтенсивних опадів.

Водовідведення з зелених зон і ботанічного саду організовується з урахуванням необхідності збереження природного водного балансу ґрунтів. Проект передбачає використання водопроникних покриттів, локальних дренажних систем та елементів інфільтрації, що дозволяє частково утримувати воду в межах території та використовувати її для зволоження зелених насаджень. Система поливу ботанічного саду і зелених зон інтегрується з системою водовідведення, що забезпечує раціональне використання водних ресурсів[50].

Система освітлення парку розглядається як важливий функціональний і композиційний елемент інженерної інфраструктури. Проектне рішення передбачає створення багаторівневої системи освітлення, яка забезпечує безпечне та комфортне перебування відвідувачів у вечірній і нічний час, а також підкреслює просторову структуру та ключові елементи середовища. Основні пішохідні маршрути, входи до парку, зони активного відпочинку та громадські простори оснащуються рівномірним функціональним освітленням, що відповідає нормативним вимогам щодо освітленості громадських територій.

Для освітлення території використовуються енергоефективні світильники з LED-джерелами світла, що забезпечують низьке енергоспоживання та тривалий термін експлуатації. Опори освітлення та світлотехнічне обладнання підбираються з урахуванням ландшафтного характеру парку та мають стриманий дизайн, який не домінує у просторі. У зоні озера та ботанічного саду передбачено використання м'якого декоративного освітлення, що підкреслює водну поверхню та рослинні композиції, не порушуючи природного сприйняття ландшафту.

Інженерні комунікації інфраструктури парку включають системи електропостачання, зв'язку, керування освітленням та інженерними об'єктами. Електричні мережі проектуються переважно в підземному виконанні, що забезпечує безпеку експлуатації та збереження візуальної цілісності середовища. Розміщення кабельних трас здійснюється з урахуванням існуючих і запроєктованих зелених насаджень, а також можливості подальшого обслуговування мереж без порушення благоустрою території.

Інженерне забезпечення оранжереї є окремим важливим

елементом загальної системи комунікацій. Проектом передбачено підведення електропостачання для роботи систем опалення, вентиляції, освітлення та автоматичного поливу. Інженерні мережі оранжереї інтегруються в загальну систему інфраструктури парку та мають резервні рішення для забезпечення стабільної роботи об'єкта в різні пори року. Системи керування мікрокліматом проєктуються з можливістю автоматизованого регулювання параметрів, що забезпечує оптимальні умови для утримання рослин.

Комунікації інфраструктури парку також включають елементи навігації, інформаційні системи та можливість підключення тимчасових об'єктів для проведення культурних і освітніх заходів. Інженерні рішення передбачають резервні точки підключення електропостачання та освітлення, що дозволяє адаптувати простір до різних сценаріїв використання без необхідності додаткового втручання в інженерні мережі.

Проектне рішення оранжереї базується на ідеї "кристала серед саду". Оскільки споруда має вміщувати значну кількість відвідувачів (до 1180 осіб у пікові години), ми відмовилися від масивних стін на користь легких світлопрозорих конструкцій. Це створює ілюзію безперервності простору: перебуваючи всередині серед тропічних рослин, відвідувач продовжує бачити ландшафт парку зовні.

Функціонально оранжерея розділена на зони, що дозволяє уникнути скупчення людей. Ми передбачили відкриті галереї на різних рівнях, які дозволяють оглядати експозицію ботанічного саду з висоти. Форма будівлі розроблена з урахуванням аерації та природного освітлення, що мінімізує витрати на штучне підтримання мікроклімату. Такий архітектурний підхід перетворює споруду на головну домінанту району, яка працює як освітній хаб та зимовий

рекреаційний центр.

Проектні рішення інженерних мереж сформовані з урахуванням принципів надійності, енергоефективності та експлуатаційної доцільності. Інженерна інфраструктура розглядається як невід’ємна частина архітектурно ландшафтної концепції парку, що забезпечує його сталий розвиток і комфортне використання мешканцями міста. Запропонована система інженерних мереж створює технічну основу для функціонування рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича як сучасного багатофункціонального громадського простору, інтегрованого в інженерну та екологічну систему міста Івано-Франківська.

3.4. Принципи інклюзивності та універсального дизайну для забезпечення доступності території.

Сьогодні створення інклюзивного середовища — це не просто формальне дотримання будівельних норм, а фундамент сучасної архітектури. У проєкті реконструкції парку імені Гната Хоткевича ми заклали принципи універсального дизайну як базовий стандарт. Наша головна мета — дати однакові можливості для кожного: і молодим батькам із візками, і людям похилого віку, і особам з інвалідністю.

В основу проєкту ми поклали ідею «безперервної доступності». Людина не має стикатися з бар’єрами на всьому шляху — від входу в парк до найвіддаленіших куточків рекреаційної зони. Вхідні групи ми спроектували в один рівень із тротуаром, а там, де рельєф Івано-Франківська має природні перепади, передбачили пологі пандуси. Це дозволяє уникнути будь-якого поділу відвідувачів на групи та робить простір по-справжньому відкритим.

Пішохідна мережа парку розроблена так, щоб основні алеї мали

мінімальні нахили. Це важливо для того, щоб люди на кріслах колісних могли пересуватися самостійно, без сторонньої допомоги. Для покриття ми обрали рівні, антиковзні матеріали, а ширину доріжок розраховали так, щоб на них могли вільно розминутися два габаритні візки [12].

Усі ключові об'єкти — набережна озера, ботанічний сад та оранжерея — тепер об'єднані в єдину безбар'єрну систему. Ми приділили увагу навіть дрібним деталям благоустрою: лавки мають зручні підлокітники, висота сидінь підібрана для комфорту літніх людей, а біля кожної зони відпочинку залишено місце для маневрування візків.

Навігація в парку стала інтуїтивно зрозумілою. Ми відмовилися від перевантажених інформаційних стендів на користь чітких візуальних орієнтирів та контрастних фактур мощення. Це допомагає легко орієнтуватися людям із порушеннями зору чи сенсорними особливостями. Додаткову безпеку ввечері гарантує м'яке акцентне освітлення основних вузлів.

Окремим викликом стала організація доступу до води. Берег озера облаштований так, щоб відвідувач міг безпечно наблизитися до дзеркала води без подолання високих порогів. Ми використали ландшафтні бар'єри замість масивних огорожень, щоб не втрачати емоційний зв'язок із природою.

Такий підхід дозволяє перетворити парк Хоткевича на сучасний громадський хаб. Доступність тут виступає не як вимушена надбудова, а як ключова характеристика простору, що робить його цінним для всієї громади міста [13].

3.5. Комплекс благоустрою та озеленення: ландшафті

рішення, функціональне зонування, екологічні аспекти.

Благоустрій та озеленення — це каркас нашого проєкту реконструкції парку імені Гната Хоткевича. Ми не просто оновлюємо територію, а створюємо екологічно стійкий простір, де кожен елемент працює на комфорт відвідувача. В основу рішень ми поклали результати аналізу місцевості та сучасні світові тренди ландшафтної архітектури.

Головна ландшафтна стратегія — збереження існуючих здорових дерев. Вони стають базою, яку ми доповнюємо новими видами рослин для підтримки біорізноманіття. Ми розглядаємо зелені насадження як «живий інструмент»: вони регулюють температуру в спеку, поглинають міський шум і очищують повітря, створюючи приємний мікроклімат усередині парку.

Просторову структуру озеленення ми зробили багатоярусною. Поєднання високих дерев, кущів та декоративних трав дозволяє розмежувати простір: від відкритих сонячних галявин для пікніків до затишних тінистих куточків для спокійного відпочинку. Плавні переходи між цими зонами роблять прогулянку парком візуально цікавою та природною.

Функціональне зонування в проєкті має «м'який» характер. Ми відмовилися від жорстких бар'єрів на користь ландшафтних засобів — змін рельєфу, типів мощення та щільності посадок. У парку гармонійно співіснують зони активного відпочинку, освітні майданчики та транзитні шляхи, що дозволяє уникнути конфліктів між різними групами відвідувачів.

Центральним ядром проєкту є озеро. Ми перетворили його на складну екосистему: рослини навколо водойми працюють як

природний фільтр для очищення стоків. Це не лише підтримує чистоту води, а й створює умови для розвитку місцевої флори та фауни, водночас залишаючись головним місцем для споглядання.

Ботанічний сад та оранжерея доповнюють освітню функцію парку. В оранжереї мешканці міста можуть познайомитися з екзотичними рослинами навіть взимку. Ми спроектували вхід до неї як плавний перехід із відкритого ландшафту в закритий простір, зберігаючи цілісність композиції. Ботанічний сад при цьому облаштований із мінімальним втручанням у ґрунт — ми використали лише натуральні матеріали та водонепроникне покриття доріжок.

Окрему увагу ми приділили екологічним аспектам. Проект передбачає розумне управління дощовою водою та інтеграцію озера в загальну систему водовідведення. Вибір екологічно безпечних матеріалів для мощення дозволяє ґрунту «дихати» і зменшує антропогенне навантаження на територію.

Таким чином, комплексний благоустрій парку Хоткевича — це не просто декоративне оформлення, а створення стійкого, сучасного та дружнього до людини середовища, яке збагачує міську структуру Івано Франківська.

РОЗДІЛ IV. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ

4.1. Основи охорони праці під час виконання робіт з реконструкції ландшафтних територій.

Охорона праці під час реконструкції парку імені Гната Хоткевича є пріоритетним завданням, оскільки роботи ведуться в умовах уже сформованого міського середовища. Специфіка об'єкта полягає у щільному сусідстві з житловими будинками, наявності старих інженерних мереж та великої кількості існуючих дерев, які потрібно

зберегти. Це вимагає від керівників робіт не просто дотримання формальних правил, а створення детальної стратегії безпеки для кожного етапу — від встановлення огорожі майданчика до монтажу освітлення.

Головна відповідальність за безпеку персоналу та перехожих лежить на підрядній організації. Оскільки територія парку є публічним простором, критично важливо забезпечити надійну ізоляцію робочих зон, щоб сторонні особи не мали доступу до місць роботи важкої техніки чи відкритих траншей [18].

Процес реконструкції поєднує в собі різні види небезпечних робіт: земляні, монтажні, електротехнічні та ландшафтні. Найбільш ризикованим етапом є розробка ґрунту, особливо поблизу озера та коріння старих дерев. Перед початком виїмки землі необхідно точно звірити карти підземних комунікацій, щоб уникнути пошкодження силових кабелів чи водопроводу. Працівники, що працюють у траншеях, повинні використовувати сертифіковані засоби захисту: каски, спецвзуття та сигнальні жилети.

Окремої уваги потребує монтаж великих об'єктів — амфітеатру та конструкцій оранжереї. Робота з важкими елементами та електроінструментом вимагає стабільного закріплення конструкцій і регулярної перевірки справності обладнання. Також ми врахували ризики при облаштуванні берегової лінії озера. Через підвищену вологість та слизькі схили робочі місця біля води мають бути обладнані тимчасовими огороженнями та попереджувальними знаками, щоб запобігти падінню людей у воду.

Навіть етап озеленення, який здається безпечним, потребує контролю. Висадка великих дерев та переміщення важких саджанців повинні виконуватися з дотриманням норм фізичного навантаження

або з використанням малої механізації. Весь персонал зобов'язаний пройти первинний інструктаж безпосередньо на об'єкті, щоб знати особливості рельєфу та розташування небезпечних зон парку [29].

Крім технічних аспектів, важливо враховувати вплив погоди. Оскільки парк Хоткевича реконструюється на відкритому повітрі, режим праці має адаптуватися до температурних умов: у літню спеку — це режим гідратації та захист від перегріву, а взимку — заходи проти обмороження та ковзання.

У підсумку, система охорони праці в нашому проєкті — це не лише паперові інструкції, а живий механізм захисту людей. Тільки такий комплексний підхід гарантує, що реконструкція завершиться вчасно, а оновлений парк стане безпечним місцем для всіх жителів Івано-Франківська.

4.2. Заходи цивільного захисту населення на територіях масового перебування людей.

Цивільний захист населення є важливою складовою безпечного функціонування територій масового перебування людей та спрямований на запобігання надзвичайним ситуаціям, зменшення їх негативних наслідків і забезпечення захисту життя та здоров'я відвідувачів. Міські рекреаційні зони, зокрема парки, належать до об'єктів масового перебування населення, оскільки характеризуються значною концентрацією людей у різні періоди доби та року. У зв'язку з цим проєктні рішення з реконструкції парку імені Гната Хоткевича передбачають комплекс заходів цивільного захисту, інтегрованих у просторово-планувальну, інженерну та функціональну структуру території. Цивільний захист у парку організовується згідно з Кодексом цивільного захисту України. Головна мета — бути готовими до будь-яких надзвичайних ситуацій, від природних лих до техногенних

аварій. У рекреаційних зонах безпека має превентивний (попереджувальний) характер: ми проєктуємо простір так, щоб максимально знизити ризики для відвідувачів і персоналу ще до того, як щось трапиться.

Планування парку розроблене так, щоб люди могли швидко та безпечно залишити територію у разі небезпеки. Система алей слугує не лише для прогулянок, а й для оперативної евакуації. Ми свідомо відмовилися від тупикових зон, зробили головні алеї достатньо широкими та передбачили кілька незалежних виходів. Це дозволяє уникнути тисняви та паніки, забезпечуючи вільний рух людей до безпечних місць.

Важливою складовою безпеки є впровадження сучасної **системи оповіщення та навігації**. У межах реконструкції парку передбачено встановлення гучномовців, які інтегровані в загальноміську систему тривоги. Це дозволяє вчасно поінформувати відвідувачів про повітряну загрозу або інші надзвичайні ситуації.

Окрему увагу приділено **інформаційним покажчикам**. На кожному головному перехресті алей та біля входів у парк розміщуються схеми з позначенням напрямків до найближчих захисних споруд (укриттів), що розташовані в радіусі пішохідної доступності. Такі знаки виконуються з використанням світловідбивальних матеріалів, щоб їх було чітко видно у вечірній час. Це дозволяє людям орієнтуватися без паніки та максимально швидко знайти безпечне місце.

Важливим елементом цивільного захисту є забезпечення доступу спеціальних служб до території парку. Проєктом передбачено можливість під'їзду аварійно-рятувальних, пожежних і медичних служб до ключових зон рекреаційної території без порушення її

функціонального використання.

Планувальні рішення дозволяють організувати оперативне реагування на надзвичайні ситуації, пов'язані з погіршенням погодних умов, травмуванням відвідувачів або виникненням пожежної небезпеки.

На територіях масового перебування людей особливу увагу приділено заходам пожежної безпеки як складовій цивільного захисту. Проектні рішення передбачають використання негорючих або важкогорючих матеріалів для елементів благоустрою та малих архітектурних форм, а також розміщення зелених насаджень з урахуванням протипожежних розривів. Відкриті простори та система алей сприяють локалізації можливих осередків займання та забезпечують умови для безпечної евакуації людей.

Інформаційне забезпечення є ключовим елементом безпеки парку. Проект передбачає встановлення сучасних навігаційних стендів, які допомагають відвідувачам миттєво зорієнтуватися. На цих елементах чітко позначені не лише зони відпочинку, а й основні евакуаційні маршрути, виходи з парку та покрокові правила поведінки під час надзвичайних ситуацій.

Така візуальна комунікація розроблена за принципами максимальної зрозумілості: використання уніфікованих піктограм та контрастних кольорів дозволяє швидко зчитати інформацію навіть у стані стресу. Продумана навігація, що відповідає державним стандартам оформлення знакових систем, суттєво знижує ризик дезорієнтації та забезпечує організований рух людей у критичних умовах [48].

Окрему увагу в заходах цивільного захисту приділено врахуванню потреб маломобільних груп населення. Просторові

рішення парку передбачають можливість безпечного пересування людей з обмеженими фізичними можливостями та їх евакуації у разі виникнення надзвичайної ситуації. Це досягається завдяки безбар'єрному середовищу, відсутності різких перепадів висот і наявності альтернативних маршрутів руху.

Цивільний захист також включає чітку організацію щоденної експлуатації парку. Це означає постійний контроль за технічним станом ліхтарів, лавок, дитячих майданчиків та інженерних мереж. Регулярні огляди дозволяють вчасно помітити й усунути небезпеку — наприклад, аварійне дерево чи пошкоджену електромережу — ще до того, як це призведе до нещасного випадку [17].

Заходи безпеки в парку імені Гната Хоткевича розроблені з урахуванням того, що це місце масового скупчення людей. Впровадження вимог цивільного захисту безпосередньо в архітектурні та інженерні рішення робить простір не просто красивим, а захищеним. Це дозволяє персоналу оперативно реагувати на загрози, а відвідувачам — почуватися в безпеці. Такий комплексний підхід відповідає найсучаснішим вимогам до організації міських громадських територій [45].

4.3. Пожежна безпека у природному середовищі та при експлуатації рекреаційного парку.

Пожежна безпека у природному середовищі та при експлуатації рекреаційного парку є важливою складовою системи охорони праці та цивільного захисту населення, оскільки такі території поєднують значні площі зелених насаджень, елементи благоустрою, інженерні об'єкти та місця масового перебування людей. Міські парки, зокрема рекреаційні зони з високим рівнем відвідуваності, характеризуються підвищеним пожежним ризиком у теплий період року, що зумовлює

необхідність впровадження комплексу організаційних, планувальних та інженерних заходів, спрямованих на запобігання пожежам і мінімізацію їх можливих наслідків.

Пожежна безпека парку базується на вимогах Кодексу цивільного захисту України та спеціальних будівельних норм щодо пожежної безпеки об'єктів будівництва. Головне завдання цих заходів — не допустити займання в природному середовищі, а у разі небезпеки — забезпечити швидку евакуацію людей та безперешкодний доступ для рятувальної техніки [4].

Для парку імені Гната Хоткевича це означає передусім дотримання правил облаштування проїздів. Ширина основних алей та радіуси їхніх поворотів розраховані таким чином, щоб пожежна техніка могла вільно проїхати до будь-якої точки території. Крім того, проєкт передбачає використання вогнестійких матеріалів для елементів благоустрою (лав, альтанок) та регулярне очищення парку від сухостою, що є основним джерелом пожежної небезпеки у літній період.

Особливістю пожежної небезпеки в межах рекреаційних парків є наявність значної кількості зелених насаджень, сухої рослинності, деревини та інших горючих матеріалів, що можуть стати джерелом поширення вогню. У зв'язку з цим проєктні рішення з реконструкції парку передбачають раціональне формування зелених масивів з урахуванням протипожежних розривів, недопущення надмірного ущільнення насаджень та забезпечення доступу для пожежної техніки. Озеленення виконується з урахуванням біологічних особливостей рослин та їхньої пожежної небезпеки, що дозволяє знизити ризик швидкого поширення полум'я.

Важливим елементом пожежної безпеки є планувальна

організація території парку. Система пішохідних алей, відкритих просторів і зон відпочинку проектується таким чином, щоб забезпечити вільний доступ пожежно-рятувальних служб до основних ділянок рекреаційної зони. Відсутність вузьких проходів, тупикових зон і надмірно замкнених просторів сприяє безпечній евакуації відвідувачів та створює умови для локалізації можливих осередків займання.

При експлуатації рекреаційного парку особливу увагу приділено пожежній безпеці малих архітектурних форм, павільйонів, навісів та інших елементів благоустрою. Проектні рішення передбачають використання негорючих або важкогорючих матеріалів для конструктивних елементів, а також обмеження застосування деревини без відповідної вогнезахисної обробки. Розміщення малих архітектурних форм здійснюється з урахуванням безпечних відстаней між ними та зеленими насадженнями, що зменшує ризик поширення пожежі.

Особливу увагу приділено пожежній безпеці оранжереї як об'єкта з підвищеним технічним навантаженням. При її експлуатації передбачено дотримання вимог щодо пожежної безпеки інженерних систем, електрообладнання та систем опалення. Використання сучасних матеріалів і обладнання з відповідними сертифікатами пожежної безпеки знижує ризик виникнення пожежі в межах закритого простору. Планувальні та конструктивні рішення оранжереї забезпечують можливість швидкої евакуації людей у разі надзвичайної ситуації.

Наявність штучної водойми в структурі парку позитивно впливає на загальний рівень пожежної безпеки території. Озеро може використовуватися як додаткове джерело води для пожежогасіння у

разі виникнення пожежі в межах рекреаційної зони. Розташування водойми та організація під'їздів до неї враховуються в системі заходів пожежної безпеки та сприяють оперативному реагуванню пожежно-рятувальних служб.

Організаційні заходи пожежної безпеки при експлуатації парку передбачають регулярне прибирання сухої рослинності, опалого листя та інших горючих матеріалів, особливо в пожежонебезпечний період. Контроль за станом зелених насаджень, своєчасна санітарна обрізка дерев і догляд за газонами дозволяють зменшити ризик займання та поширення вогню. Важливим є також обмеження використання відкритого вогню на території парку та інформування відвідувачів про правила пожежної безпеки.

Інформаційне забезпечення пожежної безпеки є складовою системи експлуатації рекреаційного парку. Розміщення попереджувальних знаків, інформаційних стендів і навігаційних елементів сприяє формуванню відповідальної поведінки відвідувачів та зниженню ризику виникнення пожежі з вини людського фактору. У разі надзвичайної ситуації така інформація дозволяє відвідувачам швидше зорієнтуватися та діяти відповідно до встановлених правил.

Пожежна безпека в парку імені Гната Хоткевича забезпечується через поєднання грамотного планування, інженерних рішень та постійного догляду. Це включає створення розривів між групами насаджень, встановлення пожежних гідрантів на мережах водопроводу та регулярний нагляд за територією. Такий комплекс заходів дозволяє не лише вберегти відвідувачів, а й мінімізувати шкоду для природи у разі займання [37].

Реалізація цих рішень перетворює парк на безпечний простір для мешканців Івано-Франківська. Завдяки продуманим евакуаційним

шляхам та обмеженню використання легкозаймистих матеріалів у благоустрої, рекреаційна зона стає стійкою до надзвичайних ситуацій. Це гарантує тривале та стабільне функціонування парку як важливої зеленої легені міста, де кожен може почуватися захищеним.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі було проведено всебічне дослідження та розроблено проектну модель реконструкції рекреаційної зони парку імені Гната Хоткевича в Івано-Франківську. Дана робота є відповіддю на гострий запит міської громади щодо перетворення занедбаних зелених зон на сучасні, безпечні та багатофункціональні простори. Актуальність теми підтверджується тим, що в умовах дедалі щільнішої забудови району, парк залишається єдиним великим природним осередком, який потребує негайної адаптації до сучасних стандартів якості життя.

По-перше, у теоретичному блоці дослідження було з'ясовано, що сучасний парк — це не просто територія з насадженнями, а складна екосистема, яка поєднує соціальні, інженерні та природні функції. Аналізуючи еволюцію парків, ми прийшли до висновку, що жорстке радянське планування з асфальтованими алеями та відсутністю інклюзивності остаточно відійшло в минуле. Сьогодні пріоритетом є «людиноцентричність» та сталий розвиток. Вивчення світового досвіду, зокрема таких проєктів, як Хай-Лайн у Нью Йорку, показало, що успішна реконструкція завжди базується на створенні унікальних «магнітів» — об'єктів, які змушують людей повертатися до парку в будь-яку пору року.

По-друге, передпроектний аналіз парку імені Гната Хоткевича виявив низку критичних проблем. Попри вигідне розташування та

потужний природний потенціал, територія перебувала у стані глибокої деградації. Ми зафіксували фрагментованість пішохідних зв'язків, зношеність покриття та повну відсутність освітлення у вечірній час. Найголовніше — парк практично не пропонував сценаріїв для відпочинку взимку чи восени. Проте, збережений масив вікових дерев та наявність вільної площі дозволили нам розглядати цей об'єкт як перспективний рекреаційний хаб для всього мікрорайону.

По-третє, запропонована концепція реконструкції докорінно змінює просторову структуру парку. Ми відмовилися від ідеї косметичного ремонту на користь глибокої ревіталізації. Центральною віссю проєкту став «шлях води та світла», що об'єднує різні зони в цілісну композицію. Головним архітектурним та функціональним акцентом стала оранжерея та ботанічний сад. Це рішення дозволяє парку функціонувати 365 днів на рік, забезпечуючи мешканців «зеленою зоною» навіть у морозні дні. Поруч розташований амфітеатр створює умови для проведення культурних заходів, перетворюючи парк на центр громадського життя Івано-Франківська.

По-четверте, особливу увагу було приділено екологічній складовій та водному менеджменту. Створення штучного озера — це не лише естетичний крок. Ми розробили систему, за якої озеро стає частиною механізму збору та очищення дощових вод. Використання водопроникних матеріалів для доріжок та багатоярусне озеленення допомагають підтримувати природний баланс ґрунту та створювати приємний мікроклімат, що рятує від літньої спеки. Це відповідає принципам «стійкого міста», де архітектура допомагає природі, а не пригнічує її.

По-п'яте, реалізація принципів інклюзивності стала «червоною ниткою» крізь весь проєкт. Ми довели, що доступність — це не лише

наявність пандуса. Це створення середовища, де людина на кріслі колісному, батьки з дитячим візком чи людина з порушенням зору можуть почуватися абсолютно незалежними. Система безбар'єрних входів, тактильна навігація, спеціально облаштовані зони реабілітації та безпечні підходи до води роблять парк імені Гната Хоткевича одним із перших зразків справді демократичного простору в нашому місті.

По-шосте, розроблені інженерні та безпекові рішення підтверджують технічну життєздатність проєкту. Ми передбачили сучасну систему «розумного» освітлення, яка реагує на рух та заощаджує енергію, а також спроектували підземне укриття, розраховане на велику кількість відвідувачів.

Розділ з охорони праці та цивільного захисту довів, що процес реконструкції може бути організований без загрози для навколишнього середовища та здоров'я людей.

На завершення, дана магістерська робота демонструє, що реконструкція парку — це потужний інструмент соціальних змін. Запропонований проєкт не просто оновлює ландшафт, а створює якісно новий рівень міського середовища. Реалізація цих ідей дозволить перетворити парк імені Гната Хоткевича на унікальну рекреаційну зону, яка поєднує в собі освітню функцію оранжереї, екологічну цінність озера та комфорт сучасного публічного простору. Результати дослідження можуть стати основою для реального робочого проєктування та бути використані міською владою як стратегічний план розвитку зелених територій Івано-Франківська.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Архітектура міського ландшафту / за ред. О. М. Кравченка. Київ : Фенікс, 2014. 256 с.

2. Беломєсяцев О. Б. Ландшафтна організація рекреаційних територій. Київ : КНУБА, 2010. 160 с.
3. Габрель М. М. Просторова організація містобудівних систем. Київ : А.С.С, 2004. 400 с.
4. Гейл Я. Міста для людей / пер. з англ. О. Лютої. Київ : Основи, 2018. 304 с.
5. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій. Київ : Мінрегіон України, 2011. 71 с.
6. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування і забудова територій. Київ : Мінрегіон України, 2019. 188 с.
7. ДБН В.1.1-7:2016. Пожежна безпека об'єктів будівництва. Київ : Мінрегіон України, 2016. 45 с.
8. ДБН В.2.2-9:2018. Громадські будівлі та споруди. Київ : Мінрегіон України, 2018. 62 с.
9. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. Київ : Мінрегіон України, 2018. 54 с.
10. ДБН В.2.5-56:2014. Системи протипожежного захисту. Київ : Мінрегіон України, 2014. 134 с.
11. ДБН В.2.5-74:2013. Водовідведення. Зовнішні мережі та споруди. Київ : Мінрегіон України, 2013. 142 с. *Михайлин І. Основи журналістики: підручник / І. Л. Михайлин. – 5-те вид., переробл. та допов. – К.: ЦУЛ, 2011. – 496 с.*
12. ДСТУ ISO 21542:2013. Доступність та зручність використання забудованого середовища. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 144 с.
13. ДСТУ-Н Б В.2.2-31:2011. Настанова з проєктування безбар'єрного середовища. Київ : Мінрегіон України, 2012. 48 с.

73

14. Закон України «Про архітектурну діяльність». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/687-14>

15. Закон України «Про благоустрій населених пунктів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15>
16. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
17. Закон України «Про охорону праці». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12>
18. Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>
19. Кодекс цивільного захисту України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>
20. Ковальський Л. М. Архітектурне проектування громадських просторів. Київ : КНУБА, 2011. 210 с.
21. Кучерявий В. П. Садово-паркове будівництво : підручник. Львів : Світ, 2005. 380 с.
22. Ландшафтна архітектура : підручник / за ред. Л. І. Руденко. Київ : Наукова думка, 2012. 320 с.
23. Лінч К. Образ міста. Київ : Світ, 2005. 200 р.
24. Методичні рекомендації з проектування зелених зон населених пунктів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0201858-15>
25. Стратегія розвитку міста Івано-Франківська. URL: <https://www.mvk.if.ua/strateg>
26. Тимченко В. О. Урбаністика і сталий розвиток міст. Київ : Знання, 2017. 240 с.
27. Шулика В. М. Основи містобудування та планування територій. Харків : ХНУМГ, 2016. 180 с.
28. Brown G., Corry R. Climate-Responsive Landscape Architecture. New York : Wiley, 2011. 256 р.
29. Environmental Impact Assessment in Urban Projects. URL: https://ec.europa.eu/environment/eia/index_en.htm

30. Gehl Institute. Public Space Design and Social Interaction. URL: <https://gehlpeople.com/>
31. Green Infrastructure Planning Guide. URL: https://ec.europa.eu/environment/nature/ecosystems/docs/green_infrastructure_brochure.pdf
32. Inclusive Design for Public Spaces. URL: <https://www.designcouncil.org.uk/>
33. Landscape Architecture: Theory and Practice / J. O. Simonds. New York : McGraw-Hill, 2013. 416 p.
34. Landscape Construction and Materials / Holden, Liversedge. Oxford : Routledge, 2011. 240 p.
35. Occupational Safety in Construction and Landscaping. URL: <https://www.osha.gov/>
36. Parks for People: Urban Park Design Principles. URL: <https://www.pps.org/>
37. Project for Public Spaces. What Makes a Great Place. URL: <https://www.pps.org/article/grplacefeat>
38. Smart Lighting Systems in Public Spaces. URL: <https://ec.europa.eu/innovation-marketplace/>
39. Stormwater Management in Urban Landscapes. URL: <https://www.epa.gov/soakuptherain>
40. Sustainable Urban Landscape Design. URL: <https://www.sustainablelandscapes.org/>
41. Urban Design Compendium. London : English Partnerships, 2007. URL: <https://www.gov.uk/government/publications/urban-design-compendium>
42. Urban Ecology: Patterns, Processes and Applications. Oxford : Oxford University Press, 2011. 416 p.
43. Urban Parks and Green Infrastructure. URL: <https://www.who.int/>
44. Urban Resilience and Climate Adaptation Strategies. URL:

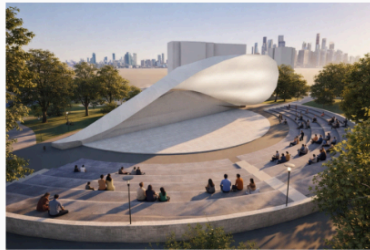
<https://resilientcitiesnetwork.org/>

45. Water Sensitive Urban Design: Principles and Practice. URL:

<https://www.wsud.org/>

ДОДАТКИ

Візуалізації

Активация Windows

ПЛАГІАТ

Звіт не був оцінений

Звіт подібності

Метадані

ДОКУМЕНТ

Заголовок

Кваліфікаційна робота

Автор

Катеринчук Ю.

Науковий керівник / Експерт

ІД документу

333264941

ОРГАНІЗАЦІЯ

Назва організації

King Danylo University

підрозділ

King Danylo University

ЗВІТ

Дата звіту

2/11/2026

Дата редагування

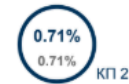

Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

25
Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

12503
Кількість слів

98039
Кількість символів